

श्री अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळाचे
श्रीमती शंताबाई कांतीलाल गांधी कला,
श्री.अमोलक विज्ञान व पनालाल हिरालाल गांधी
वाणिज्य महाविद्यालय,

नंक "B" दर्जा

कडा, ता.आषी, जि.बीड

ISO 9001 : 2008

अमोलक

समाजसुधारक वार्षिक विशेषांक
१०१७-१०१८

* समाज सुधारक *

समाज सुधारक कौन है ? ओ व्यक्ति जो मानवता और इंसानियत के प्रति किसी भी प्रकार से चिंतीत हो जो अच्छाईओ के लिए माहोल मे बदलाव लाना चाहता है । एक व्यक्ति जिसके पास प्रबुध्द, वैचारिक प्रक्रिया हो वो व्यक्ति जो किसी कमजोर वर्ग के लोगो की पिड़ा को सहन नहीं कर सकता और उपर दिए गए सभी व्यक्ति जो उनकी सेवा को अपना कर्तव्य मानते हैं । तथा अपने बाद एक ऐसी धरती छोड़ना चाहते हैं कि जो पहले से बेहतर हो । वास्तव में एक समाजसुधारक एक आम इंसान होता है । जो असाधारण तरिके से मानवता की सेवा करना चाहता है ।

भारत सौभाग्यशाली कि उसके इतिहास मे कई असाधारण इंसान हुए जिन्होने अपना पुरा जीवन समाज की बेहतरीन और दबे कुचले वर्ग के लोगो को उपर उठाने में लगा दिया । उनमे से कुछ आपके सामने प्रस्तुत हैं ।

राजाराम मोहन रॉय, ईश्वरचंद्र विद्यासागर, स्वामी विवेकानन्द, महात्मा गांधी, डॉ. भीमराव आंबेडकर, ज्योतिबा फुले, एनी बेसेंट, मदर तेरेसा, विनोबा भावे आदी आधुनिक भारत बनाने के लिए हम इन असाधारण पुरुष और महिला समाज सुधारक के जीवन और उनके कार्य को देखेंगे और इनके प्रयासो की सराहना करेंगे ।

प्राध्यापक
डॉ. किशोर चौधरी
हिंदी विभाग

श्री अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळाचे
श्रीमती शंताबाई कांतीलाल गांधी कला,
श्री.अमोलक विज्ञान व पनालाल हिरालाल गांधी
वाणिज्य महाविद्यालय,
 कडा, ता.आष्टी, जि.बीड

अमोलक

समाजसुधारक वार्षिक विशेषांक

२०१७-२०१८

* प्राचार्य *

डॉ.एस.एस.पाताळे

* संपादक *

प्रा.डॉ.किशोर चौधरी

हिंदी विभाग

* विभागीय संपादक *

प्रा.डॉ.मगर एस.आर.

प्रा.कटारिया ए.पी.

प्रा.भोसले एस.ई.

* संपादन सहकार्य *

डॉ.कोरडे ए.एम.

प्रा.डॉ.अनारसे पी.एस.

प्रा.कल्याणकर

प्रा.बोंबे एस.डी.

प्राडॉ.राजकुमार थोरवे

प्रा.डॉ.चव्हाण उद्धव

अमोलक

समाजसुधारक वार्षिक विशेषांक

२०१७-१८

* प्रकाशक *

डॉ.एस.एस.पाताळे
प्राचार्य

* संपादक *

प्रा.डॉ.किशोर चौधरी
हिंदी विभाग

* मुद्रक *

भाग्योदय पिंटर्स / अहमदनगर.

* मुख्यपृष्ठ संकल्पना *

प्रा.डॉ.किशोर चौधरी

* प्रकाशन काळ *

वार्षिक

*प्रकाशन स्थळ *

श्री अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळाचे

श्रीमती शांताबाई कांतीलाल गांधी कला,

श्री अमोल विज्ञान व पनालाल हिरालाल गांधी वाणिज्य महाविद्यालय,
कडा, ता.आष्टी, जि.बीड

२०१७ - १८ या वर्षात भारतातील व
महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय, सांस्कृतिक,
सहकार व शैक्षणिक क्षेत्रातील तसेच
परिसरातील मान्यवर व्यक्ती
दिवंगत झालेले आहेत त्यांना

भावपूर्ण श्रद्धांजली

अर्पण करीत आहोत.

- संपादक

श्री अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळाचे
श्रीमती शांताबाई कांतीलाल गांधी कला,
श्री.अमोलक विज्ञान व पनालाल हिरालाल गांधी
वाणिज्य महाविद्यालय,
कडा, ता.आर्दी, जि.बीड

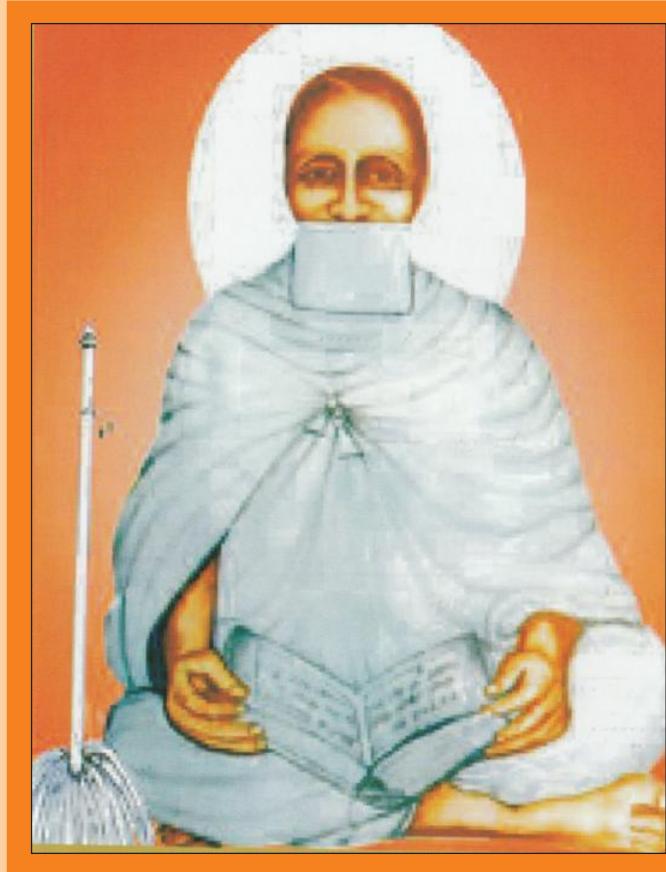
* महाविद्यालय विकास समिती *

अ.क्र.	नाव	पद
१	श्री.योगेशकुमारजी सुमतीलालजी भंडारी	अध्यक्ष
२	श्री.हेमंतकुमारजी बाबुलालजी पोखरणा	सदस्य
३	डॉ.श्री.उमेशकुमारजी अशाकलालजी गांधी	सदस्य
४	प्राचार्य एस.एस.पाताळे	सचिव
५	श्री.हिरालालजी नेनसुखलालजी बलदोटा	सदस्य
६	श्री.प्रफुल्लकुमारजी मनसुखलालजी भंडारी	सदस्य
७	श्री.सुशिलकुमारजी चंद्रकांतजी पटवा	सदस्य
८	डॉ.श्री.जवाहरलाल मोतीलाल भंडारी	सदस्य
९	डॉ.श्री.चंद्रशेखर काशीनाथ तळेकर	सदस्य
१०	डॉ.श्री.सुदाम शिवाजी जाधव	सदस्य
११	प्रा.श्रीमती नाथ मिरा नारायण	सदस्य
१२	प्रा.नरेंद्र त्रिंबक गवळी	सदस्य
१३	श्री.पालवे विठ्ठल गोरक्षनाथ	सदस्य

श्री.अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळ कडा, ता.आर्दी,जि.बीड

* संचालित विविध शाखा *

१. बन्सीलाल मोहनलाल भंडारी, शिशुविहार, कडा	७. रसिकलाल एम.धारीवाल कॉलेज ऑफ फार्मसी
२. श्री.अमोलक बचपन प्ले स्कुल, कडा	८. श्री.अमोलक सुनिव्हर्सल इंग्लिश मेडिअम , कडा
३. श्री.चंदनमल भळगट प्राथमिक विभाग, कडा	९. श्री. अमोलक पदरव्युत्तर (एम.ए.) महाविद्यालय,कडा
४. मोतीलाल कोठारी विद्यालय, कडा	१०. चंदनमल भळगट कॉभळीकर वस्तीगृह, कडा
५. पी.एम.मुनोत ज्युनियर कॉलेज, कडा	११. श्री. अमोलक संगणक प्रशिक्षण केंद्र, कडा
६. मोतीलाल कोठारी किमान कौशल्य विभाग, कडा	

जैनाचार्य शास्त्रोदाक श्री.अमोलक ऋषीजी म.सा.

संस्थापक
श्री अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळ,
कडा, ता.आषी, जि.बीड

प्राचार्यांचे मनोगत....

प.पु.श्री.अमोलक ऋषिजी म.सा.यांनी कडा येथे केवळ चार विद्यार्थ्यांवर या शिक्षण संस्थेची मुहूर्तमेढ रोवली. त्यांच्या सुप्रेरणेने सन १९२४ साली कडा येथे श्री अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळ या संस्थेची स्थापना करण्यात आली. आज शिक्षण संस्थेमध्ये शिशुविहार, अमोलक बचपन, प्राथमिक विभाग, माध्यमिक विभाग, किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रम, कनिष्ठ महाविद्यालय फार्मसी कॉलेज, वरिष्ठ महाविद्यालयाबरोबरच पदवी-कला, वाणिज्य व विज्ञान तसेच बी.सी.ए. विभाग आणि पदव्युत्तर पदवी अभ्यास क्रमामध्ये एम.एस्सी. रसायनशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र व एम.ए.हिन्दी, भुगोल या विषयाचा अभ्यासक्रम महाविद्यालयामध्ये शिकवला जात आहे.

सन १९९६ साली या संस्थेने कला, विज्ञान व वाणिज्य हे महाविद्यालय सुरु केले असुन श्री अमोलक ऋषिजींच्या प्रेरणेने अनेक अडचणीवर मात करीत हे महाविद्यालय उत्तरोत्तर प्रगती करीत आहे. महाविद्यालयाची भव्य इमारत, समृद्ध ग्रंथालय, सुसज्ज प्रयोगशाळा, तज्ज्ञ प्राध्यापक व सेवाभावी कर्मचारी वृंद यामुळे आम्ही विद्यार्थ्यांना चांगल्या प्रकाराची शैक्षणिक सुविधा पुरविण्यास सक्षम असलो तरी अनुभवी व प्रेरणादायी संस्था चालकाचे पाठबळ मिळत असल्याने हे सर्व शक्य होत आहे.

आज महाविद्यालयातला विद्यार्थी स्वयंपूर्ण हवा यासाठी महाविद्यालय विविध उपक्रम राबवित आहे. याचाच भाग म्हणुन महाविद्यालय राष्ट्रिय स्तरावरचे सेमिनार, कॉन्फरन्स, वर्कशॉप, शैक्षणिक सहल व खेळाचे विविध स्पर्धा आयोजित करत असल्याने महाविद्यालयाचे विद्यार्थी विद्यापीठ स्तरावर व राष्ट्रीय स्तरावर प्रतिनिधीत्व करत आहेत. महाविद्यालयामध्ये प्रवेश घेतलेला प्रत्येक विद्यार्थी ज्ञानार्जना बरोबरच सर्वांगीण विकासासाठी प्रयत्नशील असतो. विविध शैक्षणिक आणि सामाजिक उपक्रमाद्वारे आमचा प्राध्यापक वर्ग हा विद्यार्थ्यांच्या बौद्धीक संस्कराबरोबर व्यक्तीमत्व विकास आणि सर्वांगीण विकासासाठी प्रयत्नशील असतो. या महाविद्यालयामधून शिक्षण घेवुन बाहेर पडणारा विद्यार्थी हा निश्चितच समाजासाठी व देशासाठी योगदान देईल याची खात्री वाटते.

संपादक मंडळाने विशेष परिश्रम घेवुन हा वार्षिक अंक अत्यंत सुबक व आकर्षक बनविला त्याबद्दल अभिनंदन.

—डॉ.एस.एस.पाताळे

प्र.प्राचार्य

हिंदवी स्वराज्य संस्थापक
श्री छत्रपती शिवाजी महाराज

संपादकीय....

एस. के.गांधी महाविद्यालय कडा शैक्षणिक वर्ष २०१७-२०१८ वर्षावा अमोलक अंक प्रकाशित करत असताना अतिशय आनंद होत आहे. भारताची विज्ञानात प्रगती नवनवीन संशोधन पद्धती विकासाकडील वाटचाली देशातील नवनवीन पद्धती बाहेरील देशातील आयात निर्मात संबंध, शैक्षणिक बदल, निदेशातील शिक्षण, सर्व स्वप्नसाकार होताना, मन उतुंग सागरा प्रामाणे भरून येते. या सर्व घडामोडिचा अभ्यास करून संपादकीय मंडळाने या वर्षीचा अमोलक अंक वार्षिक अंक प्रकाशित केला आहे.

महाविद्यालयातील प्राध्यापकांचे नवनवीन संशोधन पद्धती, विद्यार्थीमधील घडवलेले बदल नवीन तंत्रज्ञानाने ज्ञान दानातील बदल या सर्व गोष्टीचा आढावा घेऊन सांस्कृतिक कला किडा वाणिज्य व विज्ञान बी.सी.ए.विभाग, विद्यार्थी विकास, कमवा व शिका, इ. विभागाचे प्राध्यापक व विद्यार्थीचे विचार या अकांत व्यक्त होत आहेत. वर्षभर केलेल्या अधिक पराकाष्ठत ही शिदोरी आपल्या हाती सुपुर्द करताना अतिशय आनंद होत आहे.

शैक्षणिक वर्षाच्या मध्यावर्तीत अमोलक वार्षिक अंकाचा प्रमुख संपादक म्हणुन काम करण्याची संधी डॉ.पाताळे एस.एस. यांनी माझ्यावर सोपवली अथक प्रयत्नानी संपादकीय मंडळाने या वार्षिक अंकाचे काम करून सहकार्य केले.

संपादक
प्रा.डॉ.किशोर चौधरी
हिन्दी विभाग

अजिंजिंजिंजिंजिंजिंजिंजिंजिं

घटनेचे शिल्पकार

શ્રી.આમોલક જૈન વિદ્યા પ્રસારક મંડળ, કડા

વિશ્વસ્ત મંડળ

શ્રી.ગોકુળદાસજી મેહેર
વિશ્વસ્ત અધ્યક્ષ

શ્રી.દિલીપકુમારજી બાફના
વિશ્વસ્ત ઉપાધ્યક્ષ

શ્રી.પોપટલાલજી ભાગટ
વિશ્વસ્ત

શ્રી.દિલીપકુમારજી પટવા
વિશ્વસ્ત

શ્રી.સંતોષકુમારજી ગાંધી
વિશ્વસ્ત

શ્રી.કાંતીલાલજી ચાવોદિયા
અધ્યક્ષ

શ્રી.યોગેશકુમારજી ભંડારી
કાર્યાધ્યક્ષ

શ્રી.પોપટલાલજી ભંડારી
ઉપાધ્યક્ષ

શ્રી.રમેશલાલજી ગુગલે
ઉપાધ્યક્ષ

શ્રી.હેમંતકુમારજી પોખરણ
પ્રધાનમંત્રી

શ્રી.વિનોદકુમારજી બલદોટા
માનદમંત્રી

શ્રી.બિપીનકુમારજી ભંડારી
માનદમંત્રી

શ્રી.અનિલકુમારજી ઝાડમુથા
કોષાધ્યક્ષ

श्री.आमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळ, कडा

कार्यकारी मंडळ

श्री.संजयकुमारजी मेहेर
कार्यकारी सदस्य

डॉ.उमेशकुमारजी गांधी
कार्यकारी सदस्य

डॉ.महेंद्रकुमारजी पटवा
कार्यकारी सदस्य

श्री.योगेशकुमारजी चाणोदिया
कार्यकारी सदस्य

डॉ.प्रमोदकुमारजी भळगट
कार्यकारी सदस्य

श्री.अनिललालजी मेहेर
कार्यकारी सदस्य

श्री.वसंतलालजी चोरबेले
कार्यकारी सदस्य

श्री.संजयकुमारजी कोठारी
कार्यकारी सदस्य

श्री.संजयकमारजी भंडारी
कार्यकारी सदस्य

श्री.प्रफुल्लकुमारजी पोखरणा
कार्यकारी सदस्य

श्री.अमोलकुमारजी पटवा
कार्यकारी सदस्य

श्री.दिलीपकुमारजी गुंदेचा
कार्यकारी सदस्य

श्री.बाबुलालजी भंडारी
कार्यकारी सदस्य

श्री.ललितकुमारजी कटारिया
कार्यकारी सदस्य

श्री.अजयकुमारजी चोरबेले
कार्यकारी सदस्य

महाविद्यालयीन उपक्रम

महाविद्यालयात बास्केट बॉल स्पर्धेसाठी प्रमुख मान्यवर
मा.हेमंतशेठ पोखर्णा, मा.योगेशशेठ भंडारी, मा.अनिल
कुमारजी झाडमुथ्था, उपप्राचार्य ज.मो. भंडारी

बास्केट बॉल स्पर्धे वेळी खेळतांना महाविद्यालयाचे
खेळाडू

बास्केट बॉल स्पर्धे वेळी खेळतांना महाविद्यालयाचे
संघ

बास्केट बॉल स्पर्धे वेळी खेळतांना महाविद्यालयाचे
खेळाडू

बास्केट बॉल स्पर्धे वेळी खेळतांना महाविद्यालयाचे
खेळाडू

बास्केट बॉल स्पर्धे वेळी खेळतांना महाविद्यालयाचे
खेळाडू

महाविद्यालयीन उपक्रम

बास्केट बॉल खेळतांना महाविद्यालयातील विद्यार्थी

महाविद्यालयातील कार्यक्रमात सहभागी झालेले विद्यार्थी

आजीवन शिक्षण विभागाचे संचालक डॉ.संजय मुन यांचे गांधी महाविद्यालयात भेट समवेत उपप्राचार्य डॉ.जवाहरलाल भंडारी समन्वयक डॉ.अशोक कोरडे

आजीवन शिक्षण विभाग आणि महाविद्यालय स्तरावरील महिला दिन साजरा समवेत डॉ.अशोक कोरडे, प्रा.मिरा नाथ, डॉ.सुनिल पंढरे, प्रा.शिवाजी भोसले, डॉ.किशोर चौधरी

अजीवन शिक्षण समुपदेश व्यवसाय मार्गदर्शन शिवीरामध्ये रांगोळी स्पर्धा , मेहंदी स्पर्धा पाहणी करतांना प्रमुख अतिथी.

आजीवन शिक्षण विभागाच्या द्वारे समाज स्तर कार्यक्रमाचे सहलीचे आयोजक, प्रवर्तक स्नेहालय युवा संस्कार कार्यशाळा मार्गदर्शनपर मनोगत. डॉ.प्रा.अशोक कोरडे

महाविद्यालयीन उपक्रम

**आजीवन शिक्षण विभागाद्वारे आयोजित रांगोळी स्पर्धा
मेहंदी स्पर्धा, बक्षिस वितरण प्रसंगी
प्रमुख अतिथी संमवेत विद्यार्थीनी**

**आजीवन शिक्षण विभागाद्वारे ई बैंकिंग बडी अॅप
कार्यक्रमामध्ये प्रस्ताविक करतांना डॉ.अशोक कोरडे**

**आजीवन शिक्षण आणि विस्तार विभाग (डॉ.बा.आ.म.
विद्यापीठ औरंगाबाद) सल्लागार समिती सदस्य
म्हणून डॉ.अशोक कोरडे यांचे निवड प्रसंगी
सत्कार करतांना संचालक डॉ.संजय मुन, डॉ.आनंद वाघ**

**आजीवन शिक्षण विभाग समुउपदेशन व्यवसाय
मार्गदर्शन शिविरामध्ये सहभागी समन्वयक**

**अर्थशास्त्र अभ्यासक मंडळ (डॉ.बा.आ.म.विद्यापीठ,
औरंगाबाद) सदस्य म्हणून डॉ.अशोक कोरडे
यांची निवड प्रसंगी सत्कार करतांना कुलगुरु
डॉ.बी.ए.चोपडे**

**आजीवन शिक्षण आणि शिक्षण विस्तार सेवा विभागाचे
समुउपदेशक व्यवसाय मार्गदर्शन शिबीरातील रांगोळी स्पर्धेची
पाहणी करतांना डॉ.आनंद वाघ, प्राचार्य ज.मो.भंडारी,
डॉ.अशोक कोरडे, डॉ.सुनिल पंढरे, डॉ.अनिल गर्जे, डॉ.संजय शिंदे**

महाविद्यालयीन उपक्रम

दिनांक १६ फेब्रुवारी २०१८ रोजी वनस्पती शास्त्र विषयाचे राष्ट्रीय सेमिनार उद्घाटन प्रसंगी प्राध्यापक धाबे सर, प्रा.भोसले सर, प्रा.पाताळे सर, प्रा.साळवे सर, प्रा.भंडारी सर, प्रा.सर्यद सर

दि. १६ फेब्रुवारी २०१८ रोजी वनस्पती शास्त्र विषयाचे राष्ट्रीय सेमिनार मध्ये मनोगत व्यक्त करतांना प्राचार्य पाताळे सर.

दि. १६ फेब्रुवारी २०१८ रोजी वनस्पती शास्त्र विषयाचे राष्ट्रीय सेमिनार मध्ये पुस्तकाचे प्रकाशन करते वेळे मान्यवर.

दि. १६ फेब्रुवारी रोजी २०१८ रोजी अमोलक या वार्षिक अंकाचे (२०१६-१७) प्रकाशन करते वेळी

१६ फेब्रुवारी २०१८ रोजी वनस्पतीशास्त्र विषयाचे राष्ट्रीय सेमिनार मध्ये मार्गदर्शन करते वेळी प्रा.धाबे सर

दि. १६ फेब्रुवारी २०१८ रोजी वनस्पतीशास्त्र विषयाचे राष्ट्रीय सेमिनार मध्ये भिंती पत्रके पाहते वेळी मार्गदर्शन करते वेळी प्रा.धाबे सर.

महाविद्यालयीन उपक्रम

दि.१५/९/२०१७ रोजी महाविद्यालयात महाराष्ट्र फुटबॉल मिशन १ मिलियन आयोजन उद्घाटन करते वेळी प्राचार्य पातळे सर

दि.१५/९/२०१७ रोजी महाविद्यालयात महाराष्ट्र फुटबॉल मिशन १ मिलियन आयोजित प्रा.भंडारी सर फुटबॉल खेळाची सुरवात करतेवेळी.

दि.१५/९/२०१७ रोजी महाविद्यालयात विद्यार्थी फुटबॉल खेळतेवेळी.

दि.१५/०९/२०१७ रोजी महाविद्यालयात महाराष्ट्र फुटबॉल स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थी हस्तांदोलन करते वेळी प्रा.पातळे व प्रा.पंढरे सर

दि.०९/०४/२०१७ रोजी महाविद्यालयात NAAC संदर्भात मार्गदर्शन करण्यासाठी आलेले प्रमुख मान्यवर डॉ.एन.एस. धर्माधिकारी सर व डॉ. उमेशकुमारजी गांधी.

दि.९/४/२०१७ रोजी महाविद्यालयात NAAC संदर्भात आयोजित कार्यशाळेत मनोगत व्यक्त करतांना प्राचार्य पातळे सर व व्यासपिठावर डॉ.एन.एस.धर्माधिकारी डॉ.उमेशजी गांधी व उप्राचार्य भंडरे सर.

महाविद्यालयीन उपक्रम

दि.०९/०४/२०१७ रोजी महाविद्यालयात आयोजित
NAAC संदर्भात मार्गदर्शन करतेवेळी
डॉ.एन.एस.धर्माधिकारी सर

दि.०९/०४/२०१८ रोजी महाविद्यालयात आयोजित
NAAC संदर्भात मार्गदर्शन घेतेवेळी महाविद्यालयातील प्राध्यापक.

दि.०८/०८/२०१७ रोजी महाविद्यालयात आयोजित
ग्राहक जागरूकता व वित्तीय साक्षरता कार्यशाळेत
सुत्रसंचालन करतेवेळी प्राध्यापक धनश्री मँडम

दि.०८/०८/२०१७ रोजी महाविद्यालयात आयोजित
ग्राहक जागृकता व वित्तीय साक्षरता कार्यशाळेत
मनोगत व्यक्त करतांना प्रा.मिरा नाथ मँडम

बास्केटबॉल खेळतांना स्पर्धेतील विद्यार्थी

बास्केटबॉल खेळतांना स्पर्धेतील विद्यार्थी

मुण्डवंत विद्यार्थी

बी.ए.प्रथम वर्ष

पोटे सरिता
एफ.वाय.बी.ए. प्रथम

राठोड शुभम
एफ.वाय.बी.ए. द्वितीय

शिंदे सारिका
एफ.वाय.बी.ए.तृतीय

बी.ए. द्वितीय वर्ष

धलपे शितल
एस.वाय.बी.ए.प्रथम

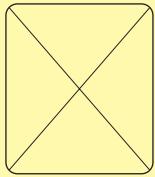

सरगर देवेंद्र
एस.वाय.बी.ए.द्वितीय

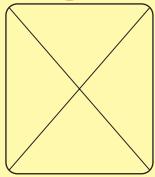

धलपे कविता
एस.वाय.बी.तृतीय

बी.ए.तृतीय वर्ष

दलवी गायत्री
टी.वाय.बी.ए.प्रथम

चोरडिया प्रियंका
टी.वाय.बी.ए.द्वितीय

कडिले राजश्री
टी.वाय.बी.ए.तृतीय

मुण्डंत विद्यार्थी

बी.कॉम प्रथम वर्ष

चव्हाण कोमल
एफ.वाय.बी.कॉम. प्रथम

चव्हाण कृष्णा
एफ.वाय.बी.कॉम.द्वितीय

खेलाटे पुजा
एफ.वाय.बी.कॉम.तृतीय

बी.कॉम द्वितीय वर्ष

गिरि प्रिया
एस.वाय.बी.कॉम.प्रथम

मैंद रेश्मा
एस.वाय.बी.कॉम.द्वितीय

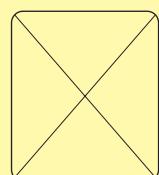

गांजुरे दत्ता
एस.वाय.बी.कॉम.तृतीय

कुसळकर गणेश
एस.वाय.बी.कॉम. तृतीय

बी.कॉम तृतीय वर्ष

पवार अर्चना
टी.वाय.बी.कॉम.प्रथम

निकम योगेश
टी.वाय.बी.कॉम.द्वितीय

नरवडे निकिता
टी.वाय.बी.कॉम. तृतीय

मुण्डवंत विद्यार्थी

बी.एस्सी. प्रथम वर्ष

शेख नाजमीन
एफ.वाय.बी.एस्सी प्रथम

शिंगवी सुवर्णा
एफ.वाय.बी.एस्सी द्वितीय

शेख अरिश्या
एफ.वाय.बी.एस्सी तृतीय

बी.एस्सी. द्वितीय वर्ष

नरवडे महेश
एफ.वाय.बी.एस्सी प्रथम

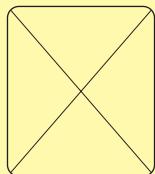

अंबेकर प्रिया
एफ.वाय.बी.एस्सी द्वितीय

जगताप शिवकांती
एफ.वाय.बी.एस्सी तृतीय

बी.एस्सी. तृतीय वर्ष

खंदारे वैभव
एफ.वाय.बी.एस्सी प्रथम

पवार स्वाती
एफ.वाय.बी.एस्सी द्वितीय

शेकडे अर्चना
एफ.वाय.बी.एस्सी तृतीय

वार्षिक अहवाल विभाग

अ.नं.	विभागाचे नाव	विभाग प्रमुखाचे नाव	पान नं.
१.	मराठी विभाग	प्रा.डॉ.अनिल गर्जे	१८
२.	हिंदी विभाग	प्रा.डॉ.विष्णु गव्हाणे	१९
३.	इंग्रजी विभाग	प्रा.डॉ.गवळी एन.टी.	१९
४.	राज्यशास्त्र विभाग	प्रा.गोंदकर तु.द.	२०
५.	समाजशास्त्र विभाग	प्रा.भोसले एस.ई.	२१
६.	लोकप्रशासन विभाग	प्रा.मगर एस.आर.	२१
७.	अर्थशास्त्र विभाग	प्रा.डॉ.अशोक कोरडे	२२
८.	शारीरिक शिक्षण विभाग	प्रा.डॉ.सय्यद जमीर शब्बीर	२३
९.	इतिहास विभाग	प्रा.डॉ.विधाते एन.एन.	२३
१०.	Department of Geography	Dr.Udhav E. Chavan	२४
११.	क्रिडा विभाग अहवाल	प्रा.डॉ.सुनिल म. पंढरे	२७
१२.	वाणिज्य विभाग	प्रा.शिंदे गो.बा.	२८
१३.	Department of Chemistry	Dr.Koinkar K.N.	२९
१४.	Department of Botany	Dr. Sayyad Innus	३०
१५.	Department of Physics	Dr.J.M. Bhandari	३१
१६.	Department of Zology	Dr.R.N. Abdar	३३
१७.	Department of Mathematics	Dr.A.M. Kulkarni	३४
१८.	ग्रंथालय विभाग	डॉ. थोरवे आर.एच.	३७
१९.	आजिवन आणि शिक्षण विस्तार सेवा विभाग	प्रा.डॉ. अशोक कोरडे	३९
२०.	कमवा शिका योजना	प्रा.डॉ.आशिष कटारिया	४०
२१.	वार्षिक स्नेह संमेलन	प्रा.डॉ.अनारसे पी.ए.	४०

मराठी विभाग

पर्यावरणात वाटता प्लॅस्टीकचा वापर

प्लॅस्टीकच्या वस्तुंचा वापर व दैनंदिन जीवन समीकरण, मानवी जीवन प्लॅस्टीक शिवाय शक्य नाही असेच वाटते पर्यावरणाचा विचार केला असता, पर्यावरणाची हानि करण्यात प्लॅस्टिक विघटनास जास्त वेळ लागतो. त्यामुळे त्याचा पर्यावरणावर जास्त परिणाम होतो असे म्हणता येईल.

प्लॅस्टिकच्या वस्तुचे विघटन लवकर होत नसल्यामुळे टाकून देण्यात आलेल्या प्लॅस्टिकच्या पृथ्वीवर जास्त प्रमाणात साठा वाढत आहे असे सर्वत्र दिसुन येते.

पृथ्वीवरील वर्तमान परिस्थिती सांगत असताना डॉ.गेयर यांनी पृथ्वीवर आजपर्यंत किंती प्रमाणात प्लॅस्टिकची निर्मिती झाली त्यापैकी या प्लॅस्टिकचा वापर कुठे व कसा झाला या प्लॅस्टिकच्या कचन्याची सद्य: परिस्थिती काय आहे ह स्पष्टपणे मांडले आहे.

प्लॅस्टिकची या सर्वेक्षणात प्लॅस्टिकची निर्मितीचे आकडेवारीचा विचार केला असता गंभीर समस्या वाटते ६०-७० वर्षांचा विचार केला पृथ्वीवर निर्माण करण्यात आलेले एकुण प्लॅस्टिक जवळपास ८० कोटी टन म्हणजेच, पृथ्वीवरील असणाऱ्या प्रत्येक माणसागणिक जवळपास दीड टन म्हणता येईल. यापैकी निस्यापेक्षा जास्त कचरा म्हणुन पृथ्वीवर पर्यावरणात राहिलेले दिसते. आजपर्यंत तयार करण्यात आलेल्या प्लॅस्टिकचा विचार केला तर येत्या ९०-९५ वर्षात जास्त प्रमाणात प्लॅस्टिक निर्मिती झालेली आहे. निर्मिती झालेल्या प्लॅस्टिकपैकी जास्त प्रमाणात कचरा म्हणुन पर्यावरणाला हानिकारक ठरले आहे. त्यापैकी पिशव्या पैकेजिंग, भांडी यासारखे पुन्हा पुन्हा वापरताना दिसते. अमेरिके सारखा देश जवळपास ९०% प्लॅस्टिक पुन्हा वापरत आहे. काही

कचरा म्हणुन जाळून टाकला तर जळून न जाता त्याचा गोळा तयार होतो, शिवाय त्यातुन निघणारा विशारी वायु मानवी शरीराला जास्त घातक ठरतो. तर जो प्राणी मोकळ्या जागेत फिरुन चारा खातात त्यांना या प्लास्टिकचा ही पोटात गेल्यानंतर चक्क मरण यातना सहन कराव्या लागतात.

१९५० सालापासुन प्लॅस्टिक उत्पादन सुरु होवुन त्याचा दिवसेंदिवस जास्त प्रमाणात होताना दिसते. यामुळे कचन्याची समस्या जटील अवघड झालेली आहे.

२०६०-७० सालापर्यंत जागतिक स्तरावर प्लॅस्टिकची निर्मिती जास्त प्रमाणात निर्माण होवुन याचा भस्मासुराचा वाढता उपयोग व त्याचा वेळीच विल्हेवाट लावली नाहीतर आपली पृथ्वी नक्कीच प्लॅस्टिकमय होवुन जाईल.

भारतासारख्या देशाचा विचार केला असता काही ठिकाणी कापडी किंवा कागदी पिशव्याचा वापर करावा असा आग्रह केलेला दिसतो, हे योग्य आहे शिवाय वसुंधरेचा बचाव करावयाचा असेल तर सर्वांनी प्लॅस्टिकचा वापर कमी करून रक्षण केले पाहिजे.

महाराष्ट्रात वेंगुलोंसारख्या नगरपरिषदेने कचन्याचा वापर करता ओल्या कचन्याचा वापर खत म्हणुन वापर केलेला आहे. खराब प्लॅस्टिकचा वापर गावातील रस्ते बनविण्यासाठी करून गाव स्वच्छ व सुंदरतेचा आदर्श घालुन दिलेला आहे. वेंगुली गावाला कचन्याचा वापरामुळे कचन्याची कमतरता पडलेली आहे हे निर्देशनास आलिले आहे. यावरुन कचन्याचा उपयोग व पर्यावरणाचे संतुलन या दोन्ही गोष्टी जपलेल्या दिसतात. शिवाय पर्यावरण आनंदी राहण्यास मदत होते, पर्यावरण मनुष्याला भरून भरून जसे तसे प्रत्येक मानवाने पर्यावरणाला मी वाचवणारच असा मनाशी निर्धार करून जसे स्वतः चे

हार तसे पर्यावरणाचा विचार केला पाहिजे

प्रा.सुनिता दत्तात्रय बोंबे

ଶାନ୍ତିକାଳେ ଆୟୁଷ୍ୟ

आयुष्यभर सोबत असुन
जवळ कधी बसत नाही
एकाच घरात राहून आम्ही
एकमेकास दिसत नाही.

हरवला तो आपसातला
 जिव्हाळ्याच्या संवाद
 एकमेकांस दोष देऊन
 नित्य चाले वादविवाद

 धाव धाव धावतो आहे
 दिशा मात्र कळत नाही
 हृदयाकडे वळत नाही

 इतकं जगुन झालं पण
 जगायला वेळ नाही
 जगतो आहोत कशासात
 काहीच कसला मेळ नाही

 क्षण एक येईल असा
 घेवुन जाईल हा श्वास
 अध्यविश्च थांबलेला
 असेल जीवन प्रवास

 अजुनही वेळ आहे
 थोड तरी जगुन घ्या
 सुंदर अशा जगण्यात
 डोळे भरून बघुन घ्या

-तांदळे प्रशांत बबन

ચ.ડલ.ખ

स्वप्नांतर राज

स्वप्नांच जग किती छान असतं..

मनाच्या पक्ष्याला हंदडायला मोकळ रान असतं...

खूप खुश असते मी इथे कसलीच बंधनं नसतात..

माझ्या सोबतीला माझ्याच हृदयाची स्पंदन असतात..

उघडऱ्या डोळ्यांनी या स्वप्ननगरीत मी वावरत असते..

स्वप्नांशी मग नात जोडुन निराश माझ्या मनाला
आवरत असते..

मन सदैव आनंदाचीच गाणी गाते..

इथे ना माझ्या राजाची मीच राणी असते..

स्वप्नांच्या जगाचाच मग जीवनाला आधार वाटतो..

वास्तवातलं हे खरखूर जग मनाला वेदनेची कळ देतं..

खोटं का असेना पन स्वप्नाच्या नभात गिरक्या घेणारी
मी नकळत भानावर येते.. अन् विचार करते....

खरचं...

स्वप्नांच जग किती छान असतं..

मनाच्या पक्ष्याला हंदडायला मोकळं रान असतं...

मनाच्या पक्ष्याला हंदडायला मोकळं रान असतं...

ना वास्तवाचा चटका, ना आपल्यातल्या कमतरतेची जाणीव...

पण...शेवटी.... कागदाची फुलं कितीही सुंदर असली
तरी जाणवतेचं ना सुगंधाची उणीव...

बोडखे गौतम

ચ.ડલ.ખ

ଓওওওওওওওওওওওওওওওওওও

निर्णय....

आयुष्यातले निर्णय चुकतात
आणि मग आयुष्यांचं चुकत जाते
कधी-कधी तर प्रश्न कळत नाहीत
आणि उत्तरही चुकत जाते...
सोडवताना वाटते, सुटत गेला गुंता...
पण प्रत्येक वेळी एक नवीन गाठ बनत जाते..
दाखवणाऱ्याला वाट माहित नसते...
चालणाऱ्याचे ध्येय मात्र हरवुन जाते...
काही गोष्टी वाटत तितक्या सोप्या नसतात...
'अनुभव' म्हणजे काय हे तेव्हाच कळते...
जेव्हा एखादी 'ठेस' काळजाला लागते...!

तांदळे सोमनाथ नवनाथ
च.ड.ल.ख

महात्मा गांधी

भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीत महात्मा गांधीचे स्थान अत्यंत महत्त्वाचे आहे. टिळकांच्या मृत्युनंतर १९२० पासून भारतीय स्वातंत्र्यलढा हा त्याच्या व्यक्तिमत्त्वाचे व कार्यभोवती केंद्रित झाला. भारतीय स्वातंत्र्यलढ्यातील गांधीजी ही एकमेव व्यक्ती होय की, जिचे नाव संपुर्ण भारतात व जगातील सर्व देशांतील जगतेपर्यंत जाऊन पोहोचले होते. त्याच्या व्यक्तिमत्त्वाचे अनेक पैलु आहेत. स्वातंत्र्योद्देश, समाजसुधारक शिक्षणतज्ज्ञ, राजकीय विचारवंत, अस्पृश्योदारक, धर्मवक्ते, अर्थतज्ज्ञ वगैरे. सत्य, अहिंसा, सत्याग्रहाच्या मार्गाने त्यांनी ब्रिटीश साम्राज्यशाहीविरुद्ध दिलेला लढा हा मानव समाजाच्या इतिहासातील एक अपुर्व लढा मानावा लागेल. निर्मलकुमार बोस यांनी म्हटले आहे. "भारतीय राजकरणात गांधीजींचा अवतार झाला नसता तर सशस्त्र क्रांतीच्या मार्गाकडे तरुण वळले असते यात शंकाच नाही." गोपाळकृष्ण गोखले यांनी म्हटले होते. "जी माणसे गांधीजीच्या प्रत्यक्ष सहवासात

येतात त्यांनाच त्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाची थोरवी कळून येते."

बाल-वृद्ध विवाहावर

गांधीजीनी कठोर शब्दांत टीका केला होती. आंतराज्यातील विवाह त्यांना मान्य होते. पण आंतरर्धमीय विवाह त्यांना मान्य नव्हते. ते स्वतः वधु व वर यापैकी एक जण जर हरिजन असेल तर त्या विवाहास आशिर्वाद देण्यासाठी गांधीजी हजर राहत असत. विद्यार्थिदशेत तरुणांनी विवाह करु नयेत. लग्नात उधळपट्टी करायची नाही असा निर्धार तरुणांनी केला पाहिजे असा सल्ला ते देतात गांधीजीनी दारुबंदी, परदेशी कापडांवरील बहिष्कार, मिठाचा कायदा मोडणे तसेच खादी प्रकार, अस्पृश्यता निवारण या सर्वच कार्यक्रमात स्त्रियांना समाविष्ट करून घेतले होते. स्त्रियांच्या आत्मशक्तीवर गांधीजीचा विश्वास होता सीता, द्रौपदी, दमयंती हे स्त्रियांना आदर्श म्हणुन गांधीनी वारंवार लोकांपुढे मांडल आहेत.

विधवा विवाह: खरी हिंदु विधवा ही धर्मात मानवतेला दिलेली देणगी होय असे ते म्हणत. पण सक्तीचे वैधन्य त्यांना अमान्य होते. पुनर्विवाहाचा हक्क हा प्रत्येक विदुराला आहे. तसाच तो विधवेला आहे तरुणांनी बालविवाहाशीच लग्न करावे असावा सल्लाहिते देतात ज्या विधवेला वैधण्याचे जिणे कठीण जाने. तिला पुनर्विवाह करु द्यावा. असा विवाह पाप नाही असे गांधीजी म्हणत.

राजर्षी शाहु छत्रपती महाराज

आधुनिक महाराष्ट्राची जडणघडण करण्यात म.फुले, राजर्षी शाहु, भाऊराव पाटील, महर्षी कर्वे, वि.रा.शिंदे, डॉ. अंबेडकर यांचा सिंहाचा वाटा आहे. वि.रा. शिंदे यांनी राजर्षी शाहु बद्दल म्हटले होते.

“शाहुराजा नुसता मराठा नव्हता ब्राम्हणेतरही नव्हता तो नवयुगातला सर्वागपुर्ण राष्ट्रपुरुष होतो... तो महाराष्ट्राच्या विकासाचा एक मोठा स्वाभाषिक तरंग होता. हेच जास्त खरे ” कानपुर येथील अखिल भारतीय कुर्मीक्षत्रीय जातीय परिषदेत १९९९ मध्ये शाहु महाराजांना राजर्षी ही पदवी दिली होती.

जिंदगी सपकाळ

सिंधुताई सपकाळ

जन्म १४ नोव्हेंबर १९४७ वर्धा (महाराष्ट्र)

सिंधुताई सपकाळ या अनाथांसाठी सेवाकार्य करण्याच्या भारतीय सामाजिक कार्यकर्त्या आहोत. त्यांनी अनेक खडतर प्रसंगाना तोंड देत हजारो अनाथ मुलांचा संभाळ केला आहे.

* जन्म व बालपण-

सिंधुताई सपकाळ यांचा जन्म १४ नोव्हेंबर १९४७ रोजी महाराष्ट्रातील वर्धा येथे झाला. नको असताना मुलगी झाली तिचे नाव चिंधी ठेवले. वर्धा जिल्ह्यातील जंगल भागातील नवरगाव ही त्यांची जन्मभुमी. त्यांचे वडिल अभिमान साठे गुरे राखण्याचे काम करायचे. गाव लहान असल्याने तेथे सुविधांचा अभाव. घरचे गुरे राखायला म्हणुन रोज सकाळी बाहेर पाठवयाचे आणि त्या शाळेत जाऊन बसायच्या. मुळच्याच बुद्धिमान असल्या तरी जेमतेम मराठी चौथी पर्यंत शिकता आले.

* विवाह-

सिंधुताईचा विवाह वयाच्या ९व्या वर्षी झाला. त्यांचा विवाह २६ वर्षांनी मोठे असलेल्या श्रीहरी सपकाळ यांच्यांशी झाला. घरी प्रचंड सासुरवास होता.

कुटुंबात वातावरण जंगलात लाकुडफाटा, शेण गोळा करताना सापडलेले कागदाचे तुकडे माई घरी आणायच्या आणि उंदराच्या बिळात लपुन ठेवायच्या. कवचित घरी एकट्या असल्या तर त्या अभ्यास करण्याचा प्रयत्न करीत.

अठराव्या वर्षापर्यंत माईचीतीन बाळंतपण झाली. त्या चौथ्या वेळी गर्भवती असताना त्यांनी त्यांच्या आयुष्यातला पहिला संघर्ष केला. तेव्हा गुरे हाच व्यवसाय असायचा गुरेही शेकड्यांनी असायची. त्यांचे शेण काढता काढता स्त्रियाचे कंबरडे मोडायचे.

शेण काढुन स्त्रिया अर्धमेल्या व्हायच्या. पण त्याबद्दल कोणतीही मजुर मिळायची नाही. रस्त्यावर दगड फोडणाऱ्यांना मजुरी पण शेण काढणाऱ्यांना नाही. या शेणाचा लिलाव करायचे. इथे सिंधुताईनी बंड पुकारले आणि लढा सुरु केला. त्यामुळे या लिलावात ज्यांना हप्ता मिळायचा त्यांच्या हप्त्यावर गदा आली. हा लढा जिंकला पण त्याची त्यांना जबर किंमत चुकावी लागली. बाईच्या या धैर्याने गावातील जमीनदार, दुखावला गेला.

* जीवनातील संघर्ष-

दगडाजीने सिंधुताईच्या पोटातील मुल आपले असल्याचा प्रचार मग सुरु केला. नवन्याच्या मनात त्यांच्या चारित्र्याबद्दल संशय निर्माण झाला आणि पुर्ण दिवस भरलेल्या ताईना त्याने बेदत मारुन घराबाहर काढले. गुरांच्या लाथा बसुन मरतील म्हणुन तशा अर्ध मेल्या अवस्थेत त्यांना गोठ्यात आणुन टाकले. त्या अवस्थेत त्यांची कन्या जन्माला आली. नवन्याने हाकलल्यानंतर गावकन्यांनेही हाकलले माराने अर्धमेल्या झालेल्या सिंधुताई माहेरी आल्या, पण सख्या आईनेही पाठ फिरवली. परभणी - नांदेड - मनमाड रेल्वे स्टेशनांवर सिंधुताई भिक मागत हिंडायच्या चतकोर भाकर, उष्टावलेले एखादे फळ हाती लागेल म्हणुन रात्रभर रेल्वे रुळांच्या कडेने

फिरायच्या. एकदा जळगाव जिल्ह्यातील पिंपराळा स्टेशनवर त्यांनी आत्महत्येचा प्रयत्नही केला. पण लहान मुलीचा जीव घेतला तर पाप लागेल म्हणुन मागे फिरल्या. मग पुन्हा भीक मागत पोट भरणे चालु झाले. सिंधुताई दिवसभर भीक मागायच्या आणि रात्री स्टेशनवर झोपायच्या पण तिथे कधी एकटे खाल्ले नाही. स्टेशनवरच्या सगळ्या भिकान्यांना बोलावुन त्या मिळालेल्या अन्नाचा काला करायच्या आणि मग सर्व भिकारी एकत्र बसुन जेवायचे. त्यांनीच २१ वर्षाच्या ताईंना नसल्याने त्यांच्या लक्षात आले की तिथे कायम राहता येणार नाही. शेवटी सिंधुताईने स्मशान गाठले.

* ममता बाल सदन—

अनाथ मुलांना सांभाळून त्यांच्या जीवनाला दिशा देण्यासाठी सिंधुताई यांनी ममता बाल सदन संस्थेची स्थापना केली. १९९४ साली पुण्याजवळ पुरंदर तालुक्यात कुंभारवळत या गावात ही संस्था चालू आहे. आपली कन्या ममता हिला दगडुशेट हलवाई संस्थेच्या माध्मातुन शिक्षणासाठी सेवासदन येथे दाखल केले आणि त्यांनी इतर अनाथ आणि बेवारस मुलांना आधार दिला. येथे लहान मुलांना सर्व शिक्षण पुर्ण झाल्यावर येथील मुले दृष्ट्या स्वावलंबी होतील यासाठीही त्यांना मार्गदर्शन दिले. दृष्ट्या स्वयंपुर्ण स्ययंपुर्ण झाल्यावर या युवक युवतींना योग्य जोडीदार शोधुन देणे आणि त्यांच्या विवाहाचे आयोजन करणे ह कार्य ही संस्थेकडुनही केले जाते. अशी सुमारे १०५० मुले या संस्थेत राहिलेली आहे.

सिंधुताई यांनी अन्य समकक्ष संस्थाही स्थापन केलेल्या आहेत.

१. बाल निकेतन हडपसर(पुणे)
  २. सावित्रीबाई फुले मुर्लींचे वसतिगृह, चिखलदरा
  ३. अभिमान बाल भवन, वर्धा
  ४. गोपिका गार्डरक्षण केंद्र, वर्धा

* आंतरराष्ट्रीय पातळीवर-

* आंतरराष्ट्रीय पातळीवर-

सिंधुताई यांनी आपल्या संस्थेच्या प्रचारासाठी आणि कार्यासाठी निधी संकलन करण्याच्या हेतुने प्रवेश दौरे केले आहेत. आंतरराष्ट्रीय व्यासपीठावर त्यांनी आपल्या बोलण्याने आणि काव्याने समाजाला प्रभावित केले आहे. परदेशी अनुदान मिळणे सोपे जावे या हेतुने त्यांनी मदर ग्लोबल फांजुडेशन संस्थेची स्थापना केली आहे.

* परस्कार व गौरव—

सिंधुताईना सुमारे ७५० राष्ट्रीय व अंतरराष्ट्रीय प्रस्कार मिळाले त्यांतील काही

- १.पुण्याच्या अभियांत्रिकी कॉलेजने दिलेला कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग पुरस्कार(२०१२)
  - २.स्त्री व बाल कल्याण क्षेत्रातील सामाजिक कार्यासाठी असलेला महाराष्ट्र शासनाचा 'अहिल्याबाई होळकर पुरस्कार (२०१०)'
  - ३.मुर्तिमंत आईसाठीचा २०१३ सालचा राष्ट्रीय पुरस्कार
  - ४.आयटी प्राफिट ऑँगनायझेशनचा दत्तक माता

परस्कार(१९९६)

* प्रसारमाध्यमांतील चित्रण-
सिंधुताईच्या जीवनावर आधारलेला मी सिंधुताई
सपकाळ ही मराठी चित्रपट प्रसिद्ध झाला आहे. त्यात
तेजस्वीनी पंडित यांनी सिंधुताईची भुमिका साकारली
आहे

सिंधुताई सपकाळ यांच्या जीवनावर मार्ग व फिल्म अन्न्द प्रॉडक्शनचा 'अनाथांची यशोदा' या नावाचा अन्बोधपट १६-२-२०१४ रोजी प्रदर्शित झाला.

ଶବ୍ଦରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर

शुद्र व अस्पृश्यतेविषयीचा दृष्टिकोन

प्रास्तविक-

अस्पृश्यता ही भारतीय समाजाला शतकानुशतके लागलेली समाजघातकी, राष्ट्रघातकी कीड आहे. 'अस्पृश्यता' ही माणुसकीची, मानवतेची विटंबना आहे. अस्पृश्यता हा सामाजिक विषमतेचा अर्क आहे. एक वर्ग दुसऱ्या वर्गाला कोणत्या अवस्थेप्रत नेऊ शकतो याचे एक भेसुर चित्र म्हणजे अस्पृश्यता होय.

अस्पृश्यतेचे वर्णन करताना श्री. शंकरराव खरात म्हणतात. भारतात अस्पृश्यतेच्या भयानक गुलामगिरीत कोट्यवधी जीव खितपत पडलेले आहेत. अस्पृश्येतच्या आगीत मानवाचे दैनंदिन जीवन शेकडो वर्षांपासुन होरपळत होते. त्यामुळे अस्पृश्य व्यक्ती जिवंत असुनही मृतवत होती. माणुसकी व माणुसकीचे हक्क याला अस्पृश्य कायमचा मुकला होता अस्पृश्यतेच्या भयंकर व भेसुर गुलामगिरीमुळे हा वर्ग सामाजिकदृष्टीने हीन बनला होता. आर्थिकदृष्ट्या दरिद्री झाला होता. राजकीयदृष्ट्या वरिष्ठांचा सेवक चाकर बनला तर शिक्षण व संस्कृतपासुन तो कायमचा दुर फेकला गेला होता. त्याचे सर्वच मानव हक्क हिरावुन घेतले होते.

एका मानवाने दुसऱ्या मानवाला स्पर्शही करावयाचा नाही. त्याला पशु पेक्षाही नीच मानावयाचे. माणुसकीला गुलामगिरीच्या बेड्यात कायम डांबुन ठेवायचे, मानवाची होणारी ही विटंबना याचेच दुसरे नाव म्हणजे अस्पृश्यता होय.

डॉ.आंबेडकर जन्माला आले त्या काळात भारतीय समाजात स्पृश्य-अस्पृश्य भेद पराकोटीला गेला होता. चातुर्वर्ण्यव्यवस्थेतील ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य व शुद्र या वर्णांपैकी शुद्र वर्गाला दिली जाणारी वागणुक पशुतुल्य ठेती. त्याच्यावर अनेक प्रकारचे निर्बंध

घालण्यात आले होते. सामाजिक क्षेत्रात त्यांचा स्पर्श त्याज्य होता. खानापाण्याच्या संदर्भात त्यांच्यावर निर्बंध लादण्यात आले होते. त्यांनी व्यवसाय करावा म्हणजे उच्च व्यवसायावरही निर्बंध घालण्यात आले होते. राजकीय अपात्रता त्यांच्यावर लादण्यात आली होती तळे, विहिरी खोदण्याचे कष्टप्रद काम त्यांनी करावे व त्या तब्याला, विहीरीला पाणी लागले की साधा स्पर्श ही करु नये अशी प्रथा त्याकाळी होती. अशी ही एकुण पंचविस वर्षांची पुर्वपीठीका होती. ही डॉ.आंबेडकरांनी स्वतः अनुभवली म्हणुन त्यांच्या उधारासाठी त्यांनी सार्थ प्रयत्न केले. अनेक पददलित जातींचा अलग बनलेला सर्वच्या सर्व समाज अस्पृश्य, अदृश्य व ज्याच्याजवळ जाऊ नये या अर्थी अंगतव्य मानला जाई. अशा या अस्पृश्यतेविषयी आंबेडकरांनी तळमळीने प्रयत्न केले व त्याचा उद्घार केला. अस्पृश्यतेविषयी त्यांचा दृष्टिकोनामुळेच शिक्षणाच्या माध्मामातुन सर्वांना प्रगती करण्याची संधी प्राप्त झाली.

-राठोड शुभम

ज्ञेयज्ञेयज्ञेयज्ञेयज्ञेयज्ञेयज्ञेयज्ञेय

राजा राममोहन रॉय- आद्य सुधारक

नवभारताचे आद्य समाजसुधारक राजा राममोहन रॉय हे होते. राजा राममोहन रॉय याचा जन्म पश्चिम बंगालमधील हुगळी जिल्ह्यात राधानगर या गावी २२ मे १७७२ रोजी झाला. त्यांचे कुटुंब धार्मिक वृत्तीचे होते. धर्मपरायणतेचे संस्कार राममोहन यांच्यावर बालपणी झाले. त्यांचे प्राथमिक शिक्षण वैदिक शाळेत झाले. त्यांनी संस्कृत, पर्शियन, अरबी, इंग्रजी भाषेचे ज्ञान आत्मसात केले. राममोहन यांनी हिंदूधर्मशास्त्र, कुराण, बायबल यांचा अभ्यास केला. त्या काळी राममोहन हे तत्वज्ञानी म्हणुन ओळखले जात. कालांतराने ते समाजसुधारक व धर्मसुधारक म्हणुन मान्यता पावले.

एकोणिसाच्या शतकाच्या सुरुवातीला धर्म हा समाजाचा प्राण होता. त्यातुनच धर्माचे क्षेत्र अंधश्रद्धांनी व्यापले. धर्मतत्वांचा विपर्यास झाला. सगळीकडे अविचाराचे काहुर माजले. समाजात अनेक अनिष्ट प्रथा-परंपरा रुढ झाल्या. अशा वेळेस आपल्या अमृतवाणीने जगात आणि समाजात शांती आणि प्रसन्नता यांचे अधिराज्य स्थापन करू पाहणारे राममोहन रॉय हे विवेकवादाचे प्रजेने म्हणुन जगापुढे आले राममोहन रॉय यांनी भारतीय समाजाचा अभ्यास करण्यासाठी भारतभुमन केले

भारतात पांरपारीक संस्कृत शिक्षणाबरोबरच इंग्रजीतून विज्ञान इतिहास भूगोल अर्थशास्त्र या विषयाचे शिक्षण भारतीयांना द्यावे असा आग्रह इंग्रजाकडे धरला. त्यांना स्वतः पर्शियन, ग्रीक, हिन्दू, लॅटिन, इंग्लीश, बंगाली या भाषेचे ज्ञान आत्मात केले होते. त्यांनी काही काळ नोकरीही केली. १८१० साली त्यांनी नोकरी सोडल्यांनतर कलकत्ता येथे त्यांचा नित्य दरबार भरू लागला. २० ऑगस्ट १८२० या दिवशी त्यांनी ब्राह्मो समाजाची स्थापना केली. ब्राह्मो समाज ही एक जीवन पद्धत होती.

राम मोहन रॉय मुतिर्पूजेचे कटूर विरोधक होते तसेच ते सर्वधर्म समभावाचे समर्थक होते त्यांच्या मते, ईश्वर हा अतकर्य आणि अवर्णनीय आहे. ४ डिसेंबर १८२१ रोजी त्यांनी 'संवाद कौमुदि' या नावाचे बंगाली साप्ताहिक सुरु केले. वर्तमानपत्र हे समाजप्रबोधनाचे प्रभावी साधन आहे अशी त्यांची धारणा होती. त्यांना मोगल बादशहाने राजा हा किताब दिला. पश्चिमात्य संस्कृतीची ओळख करून घेण्यासाठी आणि मोगल बादशहाचे दुत म्हणुन ते इंग्लंडला गेले.

राजा राम मोहन रॉय यांनी तत्कालीन समाजातील दोषांवर हल्ला केला. समाजातील वाईट प्रथा परंपराविरुद्ध आवाज उठवला. त्या काळी महिलांच्या संदर्भातील वाईट प्रथा म्हणजे सतीप्रथा

होय. बालविवाह, बहुविवाह, कुमारीजरठ विवा, सती प्रथा, केशवपन इ. वाईट प्रथांनी स्त्रियांचे जीवन नरकमय बनवले होते.

सन १८११ मध्ये त्यांच्या भावाच्या निधनानंतर त्यांच्या भावाच्या पत्नीला जबरदस्ती सतीला जावे लागले. राममोहन यांनी भावाच्या पत्नीने सती जाऊ नये म्हणुन प्रयत्न केले. परंतु समाजापुढे त्यांना माघार घ्यावी लागली. सती जातावेळेसचे दृश्य पाहून त्यांनी सती प्रथा बंद करण्यासाठी प्रयत्न करण्याचा निर्धार केला. त्यासाठी त्यांनी समाजात जागृती करण्याचा प्रयत्न केला. त्यांना त्याकामी प्रचंड विरोध ही झाला. परंतु त्यांनी इंग्रज शासनाकडे सतीप्रथा बंद करण्यासाठी प्रयत्न केले. इंग्रजांना त्या प्रथेची दाहकता समजावुन सांगितली. त्याच्या प्रयत्नातुनच १८२९ साली कायदहाने सतीप्रथा बंद केली. भारतातुन ही प्रथा हळुहळु बंद होत गेली आणि स्त्रियांची या क्रुर प्रथेतुन सुटका झाली. याचे संपुर्ण श्रेय राजा राममोहन रॉय यांना जाते.

- खलाटे पुजा
एफ.वाय.बी.कॉम.

जीवन

जीवनामध्ये या पाच गोष्टी कधीही तोडु नका पहिली गोष्ट विश्वास दुसरी गोष्ट वचन तिसरी गोष्ट नाते चौथी गोष्ट मैत्री व पाचवी गोष्ट प्रेम या गोष्टी तुटल्यावर अवाज होत नाही परंतु वेदना मात्र खुप होतात.

जीवन हे कठीण आहे. जगताना जीवनात नेहमी खर वागाव आपण जीवन जमत असतांना खुप अडचणींना सामोरे जातो. अनेक दुःख प्रत्येकालाच असतात. गरीब श्रीमंत कोणीही असो त्याला समस्या या असतातच पण आपल्याला प्राप्त असलेल्या परिरिथेतीत जर आपण काहीतरी करायांच ठरवल तर

आपण तर माणूसचं आहोत निर्जीव दगडाला सुध्या सातत्याने प्रयत्ना करून मुर्ती

निर्माण करतात जीवनामध्ये असे काही क्षण जास्त की ते आपण कधीचे विसरू शक्त नाहीत काही आनंदाचे तर कही दुखाचे माझ्या आयुष्यात काही खूप दुखाचे क्षण जास्त आहेत तरी मी असं म्हणुन हे जीवन जगतो की कधी ना कधी माझ्या आयुष्यात आनंदाचा क्षण येईन. मी माझा प्रयत्न चालुच ठेवतो. मी जीवनात हार मानायची कधी शिकलो नाही. माझ्या आई- वडिलांचा आशिर्वाद कायमस्वरूपी माझ्या पाठीशी आहे.

रुळलेल्या वाटेने जाणारे बरेच लोक
असतात. परंतु स्वतःची वाट निर्माण करणारा एखादाच
असतो. जिंकणारे बरेच असतात पण हारून जिंकणारा
एखादाच असतो.

-किरण शिनगीरे
एफ.वाय.बी.एस.सी.

ଶବ୍ଦାଳୁରେ କିମ୍ବା ଶବ୍ଦାଳୁରେ କିମ୍ବା ଶବ୍ଦାଳୁରେ କିମ୍ବା ଶବ୍ଦାଳୁରେ

आपल्या सावली पासुन
आपणच शिकावे....
कधी लहान तर
कधी मोठे होऊन जगावे.... !
शेवटी काय घेऊन
जाणार आहोत सोबत....
म्हणून प्रत्येक जात्याला हृदयातन जपावे... !

मुश्किलें केवल बहतरीज
लोगों के हिस्से में ही आती है।
क्युंकि वो लोग ही उसे
बेहतरीन तरीके से अंजाम
देने की ताकद रखते हैं।

प्रेरणा कशास म्हणतात?

- * न्युटनच्या वर्गात त्याच्या व्यतिरिक्त अजुनही ५० विद्यार्थी होते.
  - * आईन्स्टीनचा वर्गाही काही रिकामा नव्हता.
  - * बाबासाहेब तर वर्गाबाहेर बसून नुसतचं ऐकायचे
  - * याच्या मास्तरांनी सगळ्या वर्गाला एकसारखेच ज्ञान दिले होते.

मग त्याच्यातले हे एकएकटेच एवढे का शिकले ?

तुकोबा ज्ञानोबा तर शाळेतच गेले नव्हते!!
शिवबांनी युध्दनीती कुठल्या गुरुजीकडे शिकली
होती ?

- * तेंडुलकरच्या सरांनी किती सेंच्युरी मारल्या होत्या?
  - * आंबेडकरांच्या सरांना किती घटना लिहिण्याचा अनुभव होता?

हे सगळेच शिकले कारण त्याना शिकायचे होते शिक्षण घेण्याची पात्रता त्यांच्या दृष्टीने गौण होते... अभ्यासक्रमाचे बंधन त्यांच्या स्वतःस घातले नव्हते. आम्ही त्यांना देव मानून मोकळे होतो. आणि आमचाच हात बांधून ठेवतो.

आमच्या अपयशाचे कारण आम्ही शिक्षकांच्या अज्ञानावर फोडून मोकळे होतो.

भरपुर फी घेणाऱ्याना ज्ञानी म्हणतो आणि
त्याचे खाजगी क्लास लावतो.
पण माझे शिक्षण त्याच्या ज्ञानामध्ये नाही हे साईंसकर
विभाग

- * पैसे देऊन प्रयत्न विकत घेण्याचा विनोद आम्ही करतो आमच्या मनालाच आम्ही फसवत राहतो.
  - * माकडाच्या उड्या मारण्याचे क्लासेस कुणी बघितले आहेत का ?

वाघिणीच्या शिकारीच्या कलासेसच्या ॲडमिशन फुल झाल्याच्या बघितल्या आहेत का?

लंगड्या माकडाची पोरं उड्या मारायला शिकलीच नाहीत असं कठ झालय का ?

- * आंधळ्या वाघीणीची मुल कंद मुळे खाऊन राहिलेली कोणी पाहिलीत का ?
  - * या निसर्गामध्ये कुणीच कोणाला शिकवत नसतो. ज्याची त्याची गरज म्हणुन जी ती शिकत असतो.
  - * प्रयत्न अनुभव आणि जिंकणे हो ज्याचा त्याची प्रेरणा असतो.
  - * शिक्षक फक्त आपले भरकटलेपण दाखवितो. यशाचा मार्ग आपला आपणच शोधायचा असतो.
  - * आकाशखालंच सगळ जग हाच स्वतःचा सिलॅबस असतो.
  - * शिक्षकाचा दर्जा शिक्षणाचा दर्जा शाळेचा दर्जा कॉलेजचा दर्जा ह्वा सगळ्याला दोष दिला जातो कारण माझ्या प्रयत्नाचा दर्जा खुपच खलावलेला असतो.

-वाळके कोमल मारुती

M.Sc.Botany

ଓওওওওওওওওওওওওওওওওওও

Achyut Godbole's History

Achut Godbole(born 1950) is a Maharatrian and Marathi and English Writer from Solapur, Maharashtra, India . His interest are Music, Literature, economic, Science, Management, Psychology and information technology and he Has Written Books

15 August 1950
Solapur, Maharashtra
India

Nationality

Indian

Education

Chemical engineer

Occupation

From IIT Mumbai

Written, Industriallidity

Early Life - Achyut Godbole Was born in Solapur and Completed his School education From HN Highschool , Solapue. He became a Chemical engineer from IIT Mumbai in 1972 His Father Was very talented He had topped in B.Sc in Whole Vidhyapith. His father 98% in physics and 100% in Maths at the time of M.Sc.

Professional Life- Godbole has Over 32 years of experience in the IT industry and has headed top Management Position in Companies like Patni, Computer Systems, Syntel I and T Infotech, Hpar and Disha. He was responsible for multifold growth of these organisations. He Contributed to building Various Companies in term of Capacity and Capability like Patni Computer System as GM from the Strength at 20 to 1000 Syntel as Managing Director from 30 To 1000 L and T Info Tech as CEO from

400 to 2000 Hyper Technologies as CEO from 20 to 600 and Disha Technologies as Executive Director from 200 to 450.

Literary accomplishments- Godbole is Well Known for his Writings in Marathi and English. He is a Prolific Writer in all genres and has produced numerous. Original Works from other language into Marathi. His Writing Style is informative and yet very informal. This enables his readers to enjoy the process of assimilating knowledge on diverse Subject. His books are one of the highest selling books in Marathi. He has Written many Columns in Newspaper.

Books in Marathi-

- 1.Nadvedh (Music)
- 2.Kimayagar(Science)
- 3.Arthat(economics)
- 4.Gulam (Slavery)
- 5.Manat(Phycology)
- 6.Musafir(autobiography)
- 7.Nanodaya(nanotechnology)

Awards and recognition

- 1.president of Yuva-Natya a Sahitya Sammlan held in 2011
- 2.TEDX lectures on information Technology
- 3.Award by prime minister for excellent Performance of his Company.
- 4.Kumar Gandharva Award by Pandit Joshi.
- 5.Sonopant Dandekar Award for Contribution to psychology by Maharashtra Sachintya parishad pune.

F.Y.Bsc.
Kiran Shingive

મરાಠી વિભાગ અહવાલ (gZ 2018-2019)

मराठी विभागाच्यावतीने वर्षभरात विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येते. मराठी वाडःमय मंडळाच्यावतीने 'भिंतीपत्रक' चालविले जाते. 'भिंतीपत्रक' हा विद्यार्थी मनाचा आरसा आहे. यामध्ये विद्यार्थ्यांच्या चारोळी, निवडकलेख, कविता, कथा, मनोरंजक म्हणी, वाक्प्रचार, विनोदी किस्से इ.चा समावेश असतो. मराठी विभागामार्फत वादविवाद, प्रश्नमंजुषा, वक्तृत्व स्पर्धा व काव्यवाचन स्पर्धेचे आयोजन करून विद्यार्थ्यांना पारितोषिक दिली जातात. २७ फेब्रुवारी हा दिवस जागतिक मराठी राज भाषा दिन व कविवर्य तात्यासाहेब उर्फ कुसुमाग्रज यांचा जन्म दिवस म्हणुन साजरा केला जातो. भाषा दिनाच्या सप्तामध्ये कविसंमेलन, चर्चासत्र, परिसंवाद, पाककला व मेहंदी स्पर्धा घेऊन विद्यार्थ्यांना बक्षीसे दिली जातात. यावर्षी अ.नगर येथील ग्रामीण कवी दशरथ शिंदे यांच्या काव्य मैफिलीचा कार्यक्रम मराठी दिनानिमित्त साजरा झाला. तसेच मराठी साहित्यात कवीवर्य कुसुमाग्रजांचे योगदान या विषयावर चर्चासत्र पार पडले. मराठी विभागात विभाग प्रमुख प्रा.डॉ. अनिल गर्जे प्रा.श्रीमती बोम्बे एस.डी., प्रा.हारकर डी.बी. कार्यरत आहेत.

१) प्रा.डॉ.अनिल गर्जे-प्रा.डॉ.अनिल गर्जे हे पीएच.डी.चे संशोधक मार्गदर्शक आहेत. त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली आठ विद्यार्थी पीएच.डी. करत आहेत. आठपैकी तीन विद्यार्थाना पीएच.डी. पदवी प्राप्त झाली आहे. तसेच सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे या विद्यापीठाच्या एम.फिल., पीएच.डी. प्रबंधाचे बहिःस्थ परीक्षक म्हणुन कामकाज केले आहे. अ.नग येथील अहमदनगर कॉलेजच्या मराठी संशोधन विभागाला एम.फिल., पीएच.डी. विद्यार्थसाठी गेस्ट लेक्चर

म्हणुन लोकसाहित्यावर व्याख्याने दिलेली आहे. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापिठाच्या ३२/५ कमिटीचे सदस्य व मराठी विषयाच विषयतज्ज्ञ म्हणुन कार्यरत आहे. दिलीप वळसे पाटील महाविद्यालय निमग्नाव सावा येथे राज्य स्तरीय चर्चासत्राचे अध्यक्ष म्हणुन पद स्किरले. औरंगाबाद येथे आंतरराष्ट्रीय परिषदेत निबंधवाचन. एन.एस.एस. शिंबीरात ग्रामस्वच्छता व हागणदारी मुक्त या विषयावर व्याख्याने दिली. महाराष्ट्र शासन शाखा अ.नगर यांच्या वतीने २०१७-२०१८ चा आदर्श प्राध्यापक पुरस्कार प्राप्त १४ ते २० जानेवारी रोजी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ येथे झेंगींशी उंगीश 'पूर्ण.

२) प्रा. बोम्बे एस.डी. -

महाविद्यालयाच्या सांस्कृतिक कार्यक्रमात
सहभाग कात्यवाचन, वकृत्व, रांगोळी स्पर्धेचे
आयोजन व परीक्षक म्हणुन कामकाज १४ ते २०
जानेवारी रोजी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ येथे
Short term Course पुर्ण. २७ फेब्रुवारी मराठी
दिनाचे सूत्रसंचालन केले. मुर्लीसाठी रांगोळी
पाककला, मेहंदी इ. स्पर्धाचे आयोजन केले.

३) प्रा. हारकर डी.बी. -

महाविद्यालयाच्या सांस्कृतिक कार्यक्रमात सहभाग 'भिशी पत्रकाचे' संपादन म्हणुन उत्कृष्ट कामकाज वर्षभरात विविध समित्यांचे सदस्य म्हणुन कार्यरत. राज्यस्तरीय व राष्ट्रीय चर्चासित्रात सहभाग.

हिन्दी विभाग

सन २०१७-२०१८ मे हमारे विभाग मे विविध समारोह का आयोजन किया। वाग्मय मंडळ के उद्घाटन के उपलक्ष्य में, वत्त्व स्पर्धा, रंगोली स्पर्धा, पाककला तथा महंदी स्पर्धाओं का अयोजन कर विजेताओं को प्रशस्ती पत्र प्रदान किए।

छात्रों के अध्ययन के प्रती रुची बढ़ाने के लिए विभाग के अध्यापक प्रयत्न करते रहते हैं। शिक्षक दिन, हिन्दी दिवस तथा छत्रपती शिवाजी राजे की जयंती इस वर्ष विभाग के छात्रों ने बड़े धूम धाम से मनाई।

हमारे विभाग मे डॉ. चौधरी के.बी., डॉ.काजी, प्रा.लबडे कार्यरत हैं।

छात्रों की सर्वाग्नि उन्नती के लिए हमारा हिन्दी विभाग सदैव अग्रेसर रहता है।

-प्रा.डॉ.विष्णु गव्हाणे
विभाग प्रमुख

अल्फार्ड अल्फार्ड अल्फार्ड अल्फार्ड अल्फार्ड

Department of English Annual Report 2017-18

The Department of English carried out three meeting in the academic year 2017-2018 discussing various issues like admission, academic calendar and result of BA/ B.Com / Bsc. The result of FY/SY/TYBA (English Optional) was Satisfactory.

Asst Prof. Gawali N.T.

1) Presented and published paper in one day International Conference on "Confronting New Times: Human,

Culture & literature " at Maulana Abdul Kalam Azad Research Center, Aurangabad on 8th Jan.2018 on Redefining Children and Women as Heroes in Deborah Ellis Trilogy.

2) Presened paper in two day state level seminar on **Indian Diaspora : Theory, Text and Critism** on 19-20 Jan. 2018 at Anantrao Pawar College, Pirangut, Tal. Mulshi, Dist. Pune on *A perspective of Diasporic Indian English Literature*.

3) Worked as Chairman of Paper Setting Committee of T.Y.BA Optional English Paper on 21st Feb. 2018

Asst.Prof.Karale N.G.

1) Presented and pucblished paper in one day International Conferance on "**Confronting New Times : Human Nature, Culture & Literature**" at Maulana abdul Kalam Azad Research Center, Aurangabad on 8th Jan.2018 and on the adaptation of Literature to Cinema.

2) Worked as co-editor of Amolak Annual Collage Magazine 2016-17

3) Participated in D-CAS at A.D Collage, Kada in Oct. 2017

4) Worked as a Member of Youth Festival Committee.

Dr.Kalayankar A.S.

1) Presented and Publish paper in one day International Conference on "**Confronting New Times : Human Nature, Culture & Literature**" at Maulana Abdul Kalam Azad Research Center,Aurangabad on 8th Jan.2018

and on the adaptation of Literature to Cinema.

2) Participated in One day State level Seminar on **Nativization of English** at Radhabai Kale Mahila Mahavidyalaya, Ahmednagar on 27 th Dec.2017

3) Participated in D-CAS at A.D.Collage, Kada in Oct. 2016

4) Worked as Member of LIC for A.S.C.
Collage Kusalamb

-HOD
Gawali N.T.

राज्यशास्त्र विभाग वार्षिक

अहवाल २०१६-२०१८

आमच्या महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभाग हा महत्वपूर्ण विभाग आहे. वर्षभरामध्ये राज्यशास्त्र विभाग मार्फत महाविद्यालयामध्ये वेगवेगळे उपक्रम राबवले जातात. राज्यशास्त्र विभागमार्फत महाविद्यालयामध्ये वेगवेगळे उपक्रम राबवले जातात. राज्यशास्त्र विभागमार्फत विविध महापुरुषांच्या जयंती व पुण्यतिथी साजन्या केल्या जातात. महापुरुषांच्या कार्याची योगदान व त्यांचे सामाजिक कार्य इ.विषयीचे महत्त्व विद्यार्थ्यांना समजण्यासाठी वेगवेगळ्या विषयाचे तज्ज्ञ बोलाबून व्याख्यात मालेचे आयोजन केले जाते.

सन २०१७-२०१८ या वर्षी महाविद्यालयामध्ये डॉ. हुलगे धोंडे महाविद्यालय कडा यांनी भारतीय लोकशाहीचे जागतिक स्थान व महत्व या विषयी सविस्तर असे मार्गदर्शन केले. त्यामुळे भारतीय लोकशाहीचा उदारवादी दृष्टीकोन विद्यार्थ्यांना समजाण्यात मुदत झाली.

शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ आष्टी
महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख
डॉ.काकडे यांच्या व्याख्यानाचे आयोजन करून
लोकशाहीमध्ये निवडणुकांचे महत्व या विषयी
विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. महाविद्यालयामध्ये स्पर्धी
परिक्षा विभागामार्फत विभाग प्रमुख प्रा.तु.द.गोंदकर व
डॉ तळेकर सी.के. यांचे नियमित मार्गदर्शन विद्यार्थ्यांना
दिले जाते.

दि. १५/४/२०१८ ते ३०/४/२०१८ या
कालावधीमध्ये मौजे देवळाली या ठिकाणी पाणी
फांऊडेशन अंतर्गत वाटर कप मध्ये राज्यशास्त्र
विभागाते सक्रीय सहभाग घेऊन पाण्याचे महत्व व
निसर्ग संवर्धत या विषयी गावामध्ये मोठ्या प्रमाणात
जनजागर्ती केली. व आपला सहभाग नोंदवला.

गांधी महाविद्यालयामध्ये राज्य शास्त्र विभागाचे सक्रीय सहभाग घेऊन पाण्याचे महत्व व निसर्ग संवर्धन या विषयी गावामध्ये मोठ्या प्रमाणात जनजागृती केली. व आपला सहभाग नोंदवला.

गांधी महाविद्यालयामध्यं राज्य शास्त्र विभाग अंतर्गत दोन प्राध्यापक कार्यरत असून प्रा.तु.द.गोंदकर हे विभाग प्रमुख म्हणुन काम पाहतात व डॉ.तळेकर सी.के. हे सहायक प्राध्यापक म्हणुन कार्यरत आहेत. वर्ष मरामध्ये वेगवेगळ्या महाविद्यालयांनी आयोजित केलेल्या राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय चर्चासत्रामध्ये परिसंवादामध्ये दोन्ही प्राध्यापकांनी आपला सहभाग नोंदवुन निबंध वाचन केले. एकंदरीत विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीन विकासासाठी राज्यशाला विभागामार्फत वर्षभरामध्ये विविध उपक्रम राबवुन विद्यार्थ्यांचा विकास साधण्यासाठी प्रयत्न केले जातात.

विभाग प्रमुख
प्रा.गोंदकर तु.द
राज्यशाला विभाग

जज्जज्जज्जज्जज्जज्जज्जज्जज्जज्ज समाजशास्त्र विभाग गांधी महाविद्यालय कडा वार्षिक अहवाल २०१७-२०१८

महाविद्यालयात समाजशास्त्र विभाग १९९६ पासून कार्यरत असून समाजशास्त्र विभाग तर्फे विद्यार्थ्यांसाठी विविध कार्यक्रमाचे आयोजन केले जाते. नियमीत अभ्यासक्र माबरोबरच स्पर्धा परिक्षासाठी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी अतिरिक्त तासिका घेतल्या जातात. स्पर्धा परिक्षामध्ये विद्यार्थ्यांना आवड निर्माण करण्यासाठी त्यांना प्रोत्साहन दिले जाते. समाजशास्त्र विभागातील प्रा.भोसले एस.ई. यांनी २०१७-२०१८ या शैक्षणिक वर्षात दि.१० फेब्रुवारी २०१८ रोजी आर.बी.अट्टल आर्ट्स सायन्स अॅण्ड कॉर्मर्स कॉलेज गेवराई, जि.बीड

येथे जागतिकीकरण साहित्य आणि समाज या विषयावर राष्ट्रीय चर्चासत्रात भारतीय समाजावरील जागतिकीकरणाचा प्रभाव या विषयावर संशोधन पेपर सादर केला. तसेच २७ फेब्रुवारी रोजी आर्ट्स, कॉर्मर्स, अॅण्ड सायन्स कॉलेज आष्टी जि.बीड येथे सामाजिक शास्त्रातील आधुनिक प्रवाह या विषयावर आयोजित राष्ट्रीय चर्चासत्रात बालकामगार एक समस्या या विषयावर संशोधन पेपर सादर केला.

महाविद्यालयात समाजशास्त्र विभागात बी.ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांकडुन विविध विषयावर प्रोजेक्ट तयार करून घेतले जातात. विद्यार्थ्यांमध्ये सामाजिक जाणीव निर्माण करण्यासाठी त्यांच्यासाठी कार्यक्रमाचे आयोजन केले जाते.

जज्जज्जज्जज्जज्जज्जज्जज्जज्ज लोकप्रशासन विभाग अहवाल २०१७-२०१८

लोकप्रशासन विभाग हा महाविद्यालयातील महत्वपूर्ण विभाग आहे. दरवर्षी प्रमाणे याही वर्षी विभागाने यशाची परंपरा कायम राखली आहे. या विभागामार्फत विद्यार्थ्यांना विषयाचे सखोल मार्गदर्शन केले जाते. या बरोबरच विद्यार्थ्यांना विषय चांगल्या प्रकारे अवगत व्हावा म्हणुन विविध ठिकाणी प्रत्यक्ष भेटी देऊन तेथील प्रशासकिय कार्य विद्यार्थ्यांना दाखवले जाते यातुन प्रशासकिय कामकाजाची सखोल माहिती मिळण्यास मदत होते. याबरोबरच आजच्या स्पर्धेच्या युगामध्ये विद्यार्थ्यांना विविध स्पर्धापरिक्षामध्ये लोकप्रशासन विषय कसा महत्वाचा आहे याचेही मार्गदर्शन केले जाते. परिणामी विद्यार्थीं स्पर्धा परिक्षामध्ये यश संपादन करण्यासाठी तयार होतात. महाविद्यालयाद्वारे रावबल्या जाणाऱ्या विविध उपक्रमामध्ये लोकप्रशासन विभाग सक्रियपणे सहभाग नोंदवत असतो या विभागातील प्राध्यापक विषयाचे नव

नविन ज्ञान मिळवण्यासाठी दरवर्षी विविध महाविद्यालयामध्ये आयोजित केल्या जाणाऱ्या राज्यस्तरीय, राष्ट्रीय आणि अंतरराष्ट्रीय परिषद, चर्चा सत्रे आणि कार्यशाळेमध्ये आपला सहभाग नोंदवत असतात.

अर्थशास्त्र विभाग

अर्थशास्त्र विषयाचे महत्त्व आपण सर्वजन जाणतो. जागतिक करणामुळे अर्थशास्त्र विषयाला महत्त्वाचे स्थान निर्माण झाले आहे, जागतिक बाजार, जागतिक व्यापार, अंतरराष्ट्रीय वैशिक धोरणामुळे सर्वसामान्य माणसापर्यंत अर्थशास्त्र पोहचले आहे. आजची जीवघेणी आर्थिक स्पर्धा आपण पहात आहोत अर्थशास्त्राशिवाय कोणत्याही देशाचा विकास होऊच्य शकणार नाही. ज्या देशांना अर्थशास्त्राचे महत्त्व कळाले आहे. त्यांची प्रगती झालेली आहे आणि ज्या देशांनी अर्थशास्त्राकडे गांभीर्याने पाहिले नाही त्या देशांची प्रगती कमी झाल्याची आढळून येते.

सन १९९६ मध्ये गांधी महाविद्यालयाची स्थापना झाल्यानंतर महाविद्यालयामध्ये अर्थशास्त्र विषय शिकवला जातो. सन २०१७-२०१८ या शैक्षणिक वर्षात प्राचार्य डॉ. शिवराज पातळे सर यांच्या मार्गदर्शनाखाली आम्ही अर्थशास्त्र अभ्यासक्रमानुसार वर्गपाठ, गृहपाठ, संशोधन प्रकल्प व लेखन, महत्त्वाचे उपक्रम अर्थशास्त्र विषयाच्या विद्यार्थ्यांसाठी राबवत आहोत. अर्थशास्त्र विभागामध्ये, रोजगाराच्या संधी उद्योजकता, कृषी अर्थशास्त्र, औद्योगिक अर्थशास्त्र, आमरराष्ट्रीय व्यापार, बँकिंग, तसेच जागतिकी करणाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम असे महत्त्वाचे मार्गदर्शन दिले जाते, विविध तज्ज्ञ मार्गदर्शकांचे विचारमंथन उपलब्ध करून दिले जाते.

जागतिक आर्थिक धोरणामुळे

स्पर्धात्मक युगात अनेक घडामोडी घडत आहेत. त्याचे आव्हान स्विकारले पाहिजे. या हे तु ने महाविद्यालयातील अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. अशोक कोरडे आणि प्रा. डॉ. आण्णासाहेब शेळके यांनी अंतरराष्ट्रीय परिषद, राष्ट्रीय परिषद, राज्यस्तरीय परिषद, विभागीय परिषद, कार्यशाळा सेमीपार इ. मध्ये सहभाग घेतलेला आहे.

आमच्या महाविद्यालयातील अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख प्रा. डॉ. अशोक कोरडे यांची अर्थशास्त्र अभ्यास मंडळ सदस्य पदावर (डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद) पाच वर्षांसाठी निवड झालेली आहे. तसेच त्यांची अजीवन शिक्षण आणि विस्तार सेवा विभाग डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद सल्लागार समिती सदस्य या पदावर पाच वर्षांसाठी निवड झालेली आहे. अर्थशास्त्र विषयाच्या अजीवन शिक्षण आणि विस्तार सेवा विभागातील उत्कृष्ट कार्यामुळेच हा बहुमान डॉ. अशोक कोरडे यांना मिळालेला आहे.

श्री अमोलक जैन विद्या प्रसारक मंडळातचे अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, कार्याध्यक्ष, प्रधानमंत्री, मंत्री, द्रस्टी सर्व संचालक मंडळ आणि पदाधिकारी इ. चे योगदान व सहकार्य हे आमच्या शैक्षणिक वाटचालीत, प्रगतीमध्ये मोठे आहे. महाविद्यालयाच्या विकासासाठी आणि आमच्या कार्यासाठी संस्थाचालक प्रेरणादायी आहेत.

सन २०१३-२०१४ या वर्षी महाविद्यालयाचे नॅक झाले. नॅकच्या ग्रेडमध्ये अर्थशास्त्र विषयाचे योगदान महत्त्वाच आहे. सन २०१९-२० मध्ये पुनर्मुल्याकन नॅकला महाविद्यालय सामोरे जात आहे. यामध्ये सुध्दा अर्थशास्त्र विभागाचे योगदान महत्त्वाचे असणार आहे, वरिल सर्व यश मिळणेसाठी महाविद्यालयाचे प्राचार्य, उपप्राचार्य, प्राध्यापक व कर्मचारी वृद्ध यांचेही योगदान महत्त्वाचे आहे.

- अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख
प्रा. डॉ. अशोक कोरडे

वार्षिक अहवाल

शारीरिक शिक्षण सन २०१७-१८

सन २०१७-२०१८ हे वर्ष गांधी महाविद्यालयाच्या शारीरिक शिक्षण विषयातील खेळांडुनी क्रिडा स्पर्धेत भाग घेवुन चांगलेच यश संपादन केले. शारीरिक शिक्षक विभागाच्या सचिन इटकर, सागर धनवटे व मनोज धोत्रे यांनी बास्केटबॉल खेळाची आंतर महाविद्यालयील तसेच दापोली व उदयपुर येथील आंतरविद्यापीठ स्पर्धा गाजविल्या. कोकण कृषी विद्यापीठ दापोली येथे झालेल्या क्रिडा महोत्सवामध्ये बास्केटबॉल या खेळावरील खेळांडुना ब्रॅंझ पदक मिळाले. तसेच गांधी महाविद्यालयाचे शारीरिक शिक्षण विभाग प्रमुख प्रा.डॉ.सर्यद जमीर यांनी वरील डॉ.आं.म.विद्यापीठाच्या बास्केट बॉल संघास मार्गदर्शन केले. तसेच शारीरिक शिक्षण विभागाचे प्राध्यापक श्री मेहेर प्रशांत यांना शारीरिक शिक्षण विषयात पी.एच.डी. पदवी प्रदान करण्यात आली. तसेच शारीरिक शिक्षण विषयाचा निकाल हा ९१% लागला असुन शा.शिक्षण विषयाची कु.सरिता पोटे हि प्रथम वर्षात सर्व प्रथम आली.

-डॉ. सर्यद जमीर शब्दीर
(शा.शि. विभाग)

इतिहास विभाग

अहवाल २०१७-२०१८

आपल्या महाविद्यालयात इतिहास विभाग १९९६ पासुन कार्यरत आहे. या विभागामार्फत महापुरुषांची जयंती साजरी करण्यात येते. तसेच ऐतिहासिक सहलिचे नियोजन करून स्थानिक इतिहासाची माहिती विद्यार्थ्यांला देण्यात येते.

या विभागात प्रा.विधाते एन.एन. हे इतिहास विभाग प्रमुख व प्रा.डॉ.जोशी आर.एल. हे कार्यरत आहे. या शैक्षणिक वर्षात प्रा.विधाते यांनी अखिल महाराष्ट्र इतिहास परिषद शिरुर घोडनदी व बाबुजी आव्हाड महाविद्यालय पाठर्डी येथील चर्चासभेत सहभाग घेतला.

प्रा.डॉ.जोशी यांनी १)टी.सी.बोरा महाविद्यालयातील अखिल महा. इतिहास परिषदेत मराठ्याचे युद्धधोरण व युद्धतंत्राचा ऐतिहासिक दृष्टीकोनातुन चिकित्स अभ्यास हा पेपर सादर केला तो प्रसिद्ध झाला.(खड्ड-२२३१-४३४२)

२)सुंदरराव सोळके महा.माजलगाव येथील सेमिनार मध्ये हुंडा पद्धती समस्या आणि प्रतिबंधात्मक उपाय योजना. एक अभ्यास हा पेपर वाचन केला तो झेशीष घेणेश्वरसश(खड्ड-२३२०-४४९४) प्रसिद्ध झाला.

३)आषी महा-आषी येथील चर्चासभेत स्वांतत्र्य चळवळीत स्त्रियाचा सहभागाचा ऐतिहासिक अभ्यास हा पेपर विद्यावर्ती (खड्ड-२३१९-९३१८) प्रसिद्ध झाला.

४) मराठवाडा इतिहास परिषदेचे अधिवेशन शिक्षणमहर्षी रा.ग.शिंदे मदा.परांडा जि.उस्मानाबाद येथील परिषदेत सहभाग घेतला.

प्रा.जोशी यांनी आंतरविद्याशाखीय अंतरराष्ट्रीय संशोधन मासीक शोधाकन मध्ये एकून पाच पेपर प्रसिद्ध केले ते १. शेरशहा कामकवरा:

सुरवंश की विरसन(जुलै २०१७)
 २. भारतातील ब्रिटीशसत्तेच्या प्रभावाने ऐतिहासिक दृष्टिकोना एक अभ्यास (आक्टो.२०१७)
 ३. शिवकालीन चलन व्यवस्था (जाने.२०१८)
 ४. महाराष्ट्रातील आंबेडकरी चळवळीचा इतिहास एप्रिल २०१८)
 ५. बाबुजी आव्हाड महा. पाठर्डी येथील सेमिनारचा शोधाकं न विशेष अंकात छत्रपती शिवाजी महाराजाच्या वक्रयुद्ध पद्धतीचे महत्व (१२-१३ जानेवारी २०१८) प्रसिद्ध झाला.

डॉ.जोशी यांची शब्दगंध साहित्य परिषद महाराष्ट्र राज्य च्या कार्याधीक्ष पदी सन २०१८-२०२० या कालावधीसाठी नियुक्ती झाली आहे.

सन २०१८ मध्ये या इतिहास विभागाने अखिल महाराष्ट्र इतिहास परिषदेचे २७ व अधिवेशन आपल्या महाविद्यालयात घेण्याचे ठरविले आहे.

-प्रा.डॉ.जोशी आर.ए.ल. प्रा.विधाते एन.एन.

इतिहास विभाग इतिहास विभाग प्रमुख
ज़জ়জ

Dept. of Geography Annual Report 2017-18

Introduction:

The department of Geography was started since establishment of the college in 1996. The under graduate department of Geography started working at the town of Kada from 1996 and Post Graduate from 2017. At the initial stage department was established with two lecturers. Being a part of Arts faculty the department trains students for the Bachelor Degree in the Arts streams. Today, it has a devoted academic

community, committed to high standards of teaching. Both, theory and practical courses are being conducted at special levels. The courses belong to either physical or human Geography. As a part of the practical course, the department organizes study tours at different places of Geographical interest. The department's commitment to basic and applied teaching encourages students to go for higher education as well as research activities. Besides, Geography is one of the major subjects in various competitive examinations and hence, students find it useful in the study of those examinations.

The department has a well-equipped Geography lab. Tracing tables, raised maps, surveying instruments, Survey of India Topo-sheets, wall maps, weather maps, charts, models, weather instruments, computer with internet facility and essential furniture is available in the laboratory. “*The Deccan Geographer*”, “*Bhugolsanshodhak*” and “*Shodhankar*” are available in the central library. The department offers a degree course (B.A. in Geography) at undergraduate level and M.A. in Geography from 2017-2018. The student can choose Geography as a special subject in the Third year of this course. Along with the conventional methods of teaching, multimedia projector, Geographical models, internet, maps,

Charts are used for making the teaching more effective. Village survey and study tours are organized to provide the realistic knowledge to the students. Open discussions and feedback from the students provide further scope for up gradation. In addition to class room learning, tours, excursions, library, internet, computers, seminars are the other means of learning in the department. The continuous evaluation process through group discussion, seminar, assessment of journals and tour reports is very much helpful to know the subject knowledge of students.

Goals & Objectives of the Department:
Geography is taught within the Social Sciences Department equipped with computer and a visualise Geography teaching at Gandhi College aims to provide opportunities to:

- ❖ Stimulate every student's interest in their surroundings and the impact humans have on their environment
- ❖ Encourage every student's to investigate and appreciate the beauty of the world around them
- ❖ Inspire every student's to become global citizens by exploring their own place in the world and their responsibilities to other people, to their environment and to the sustainability of the planet
- ❖ Bring the geographical awareness among the masses, for application of Geographical knowledge to sort out their

day to day problems.

A variety of teaching methods are used by members of staff within the department to help encourage students to achieve these aims, including whole class discussion, group work and the use of ICT.

Student Profile 2017-18:

This year 56 students in FYBA, 34 students in SYBA and 29 students admitted in TYBA. The students of TYBA Geography arranged a function to welcome the FYBA students by expressing a sense of belongingness and cohesiveness in the department.

Geography Students Association:

Formation of “Geography Students Association” every year is a routine activity of our Department. We elect three students representative from each class to comprise the executive body of the association. This year, Miss. Monika Khandare from T.Y.B.A, Sagar Kardile from S.Y.B.A. and Miss. Komal Zagade from F.Y.B.A, were elected, unanimously as the secretaries of the association for their respective class. The departmental head governs the association as the Ex-office chairman. This association helps to conduct or organise various activities.

Participation in workshops and Conference:

Special efforts for the, professional and personal development of teachers, plays an important role in imparting quality education. Principal, Dr. Patale S. S. a Man of vision and

action is generous and considerate in permitting and providing the facilities for faculty improvement. The information given above is a crystal clear image of the same.

Publication, conference & Seminar attended:

Conference Seminar Workshop ISBN ISSN
Dr. Udhav Eknath Chavan **020202-04** Dr. Sanjay Mahadev Shinde **01010101-**

	Confe- rence	Semi nar	Work shop	ISBN	ISSN
Dr. Udhav Eknath Chavan	02	02	02	-	04
Dr. Sanjay Mahadev Shinde	01	01	01	01	-

Celebration of special days:

Giving and receiving complements plays a very important role in maintaining healthy inter personal relations. Our dept. gives a crucial importance to entertainment also. By arraigning short but sweet programmes such as, independence day, Geography day, Population day, Environmental day, Makarsankraman, Republic day, youth day, etc. Everybody showers well wishes and compliments to each other. Which help to create the student friendly environment in the department.

At the end of academic year farewell function was arranged by the SYBA students to give the best wishes to TYBA students. So many students shared their views and explained their experience

about what they have achieved in the department. This detailed but not an exclusive report shows that whatever success we have achieved, is only because of the open mindedness and generosity showered on us by our beloved principal Dr. Patale S.S. We are highly indebted for the co-operation, guidance and autonomy given by him. We must express our sense of gratitude and sincere thanks to him.

Dr. Udhav E. Chavan

Dr. Sanjay M. Shinde

Head of department
dr.udhavchavan@gmail.com

ॐ ऽऽग्ने ऽग्ने ऽग्ने ऽग्ने ऽग्ने ऽग्ने

क्रीडा विभाग अहवाल

१९९६ च्या पासुन महाविद्यालय स्थापनेस २२ वर्ष घेऊन झाली. महाविद्यालयाच्या इतिहासामध्ये क्रीडा स्पर्धा मध्ये लोकप्रिय झाले आहे.

आता पर्यंत १७० वेळा विद्यालयामाचे संघ सहभागी झाले आहेत विविध क्रीडा प्रकारात बास्केटबॉल, क्रिकेट, बुद्धीबळ आर्चरी, कबड्डी इ. प्रकारात संघ सहभागी झाले आहेत. तसेच अंतरमहाविद्यालयीन स्पर्धेचे आयोजन सुधादा महाविद्यालय आणि विद्यापीठ यांच्या सयुक्त पणे आयोजन करते. १९९८ मध्ये हॅन्डबॉल २००७ बास्केटबॉल, २०१३ बास्केटबॉल, २०१३ धनुविद्या, २०१६ बास्केटबॉल इ. खेळाचे आयोजन केले.

क्रीडा विभागाच्या वर्तीन महाविद्यालयाच्या वर्तीने वर्षभर विविध कार्यक्रमाचे आयोजन केल्या जाते. १५ ऑगस्ट, २६ जानेवारी प्रजासत्ताक दिन, ॲगस्ट २१, क्रीडादिन १७ सप्टेंबर मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिन १ मे महाराष्ट्रदीन, २३ ऑगस्ट विद्यापीठ वर्धापन दिन, १४ जानेवारी विद्यापीठ नामविस्तार दिन व प्रत्येक महापुरशाच्या जयंती व पुण्यतीथी साजन्या केल्या जातात. तसेच यावर्षी २०१८ या वर्षी प्रा.डॉ. सुनिल पंढरे क्रीडा विभाग प्रमुख गांधी महाविद्यालय यांची डॉ.बाबासाहेब मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद क्रीडा विभागात अभ्यास मंडळावर ५ वर्षा करीता अभ्यास मंडळाचे सदस्य म्हणुन नियुक्ती मा. कुलगुरु विद्यापीठ यांनी केले आहे. तसेच स्वामी रामानंद तिर्थ विद्यापीठ नांदेड या विद्यापाठीच्या अभ्यास मंडळावर ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी अभ्यास मंडळावर कुलगुरु स्वामीरामानंद तिर्थ मराठवाडा विद्यापीठ यांनी केली आहे. तसेच या वर्षापासुन येणाऱ्या अंतर महा विद्यालयीन स्पर्धे साठी व अंतरविद्यापीठ स्पर्धेसाठी

विविध समीत्यावर नियुक्ती क्रीडा विभागाने केलेल्या आहेत.

तसेच शा.शिक्षण या विषयांच्या सेमिनार, कॉन्फरन्स व विषय निर्बंध सादर व सहभाग विभागाकडून करण्यात आला आहे. त्यासाठी सहभागी घेण्यास सम्मंती दिली आहे. त्यामध्ये विविध क्रिंडागणे तयार करण्याचे उद्दीष्ट ठेवले आहे.

त्यामध्ये फुटबॉल, व्हॉलीबॉल, कबड्डी,

क्रिकेट, मैदाने तयार करण्याचे प्रयोजन आहे. तसेच १. इनडोअर स्टेडियम हॉल

२. सुसज्ज जीम

३. कॉन्फरन्स हॉल

४. ४०० मिटर ट्रॅक

५. विविध स्पर्धेचे आयोजन इ. सवलत व सुखसोयी विद्यार्थीना देण्यासाठी संस्था व महाविद्यालय देण्यासाठी कटीबंध आहे व महाविद्यालयाच्या क्रीडा प्रकाराची प्रगतीकडे वाटचाल सुरु आहे.

-क्रीडा विभाग प्रमुख

प्रा.डॉ.सुनिल म.

गांधी विद्यालय, कडा

आष्टी जि. बीड

वाणिज्य विभाग

सन १९९६ पासुन महाविद्यालयात वाणिज्य शाखा कार्यरत आहे. २०१७-२०१८ या शैक्षणिक वर्षामध्ये वाणिज्य शाखेने उल्लेखनीय कार्य केले आहे. या शाखेच्या विद्यार्थीना नोकरीच्या अनेक संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी वाणिज्य विभागाचा प्राध्यापक वर्ग सदैव दक्ष असतो. दरवर्षी विद्यार्थ्यांचे हीत लक्षात घेवून परिसंवाद, चर्चासत्रे यांचे आयोजन या विभागामार्फत केले जाते.

या वर्षी कॉमर्समधील विविध करीअरच्या संधी विद्यार्थीना माहित करून देण्यासाठी अहमदनगर येथील इन्स्टिट्यूट ऑफ कॉमर्स अकाऊंटिंग चे मॅनेजर मा. जितेंद्र यांना आमंत्रित करण्यात आले होते. त्यांच्या मार्गदर्शनाचा विद्यार्थीना खुप फायदा झाला. असे विद्यार्थीच्या ऋशाशवलेज्ज वरून लक्षात येते.

वाणिज्य शाखेतील सन्मानित चार्टड अकाऊंट ही पदवी घेताना ग्रामीन भागातील विद्यार्थीना येणारी अडचणी व वाटणारी भिती दुर करण्यासाठी मा.निलेश नाथ यांना बोलावण्यात आले होते. तसेच कड्यातील प्रसिद्ध कापड व्यापारी सचिन पटवा यांनी देखील विद्यार्थीना व्यवसाय विषयक मोलाचे मार्गदर्शन केले आणि निलेश नाथ व सचिन पटवा हे आमच्या महाविद्यालयाचे वाणिज्य विभागाचे माजी विद्यार्थी आहेत.

-प्रा.शिंदे गो.बा.

अज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञ

Dept. of Chemistry

Department of Chemistry (Annual Report 2017-2018) Chemistry is largest Department in Collage This department is Running P.G. Course in Organic Chemistry Department has well equipped laboratories with different Practical Instruments and apparatus such as Spectrophometer, PH meters, Digital refratometer, U.V. Chamber, Colorimeters, Conductmeters, Flame- Photometric, turbidometer and etc.

The Department has well equiped laboratories for Student & post - graduate. In department some research work is also progress in U.G & P.G Classes. The strength of Student of Year 2017-2018 is as follow:-

Sr.No.	Name of Class	Strength of Student
1	B.Sc. I	197
2	B.Sc. II	136
3	B.Sc. III	124
4	B.Sc. IV	33
5	B.Sc. V	33

Following Faculty members are working In the Department-

1. Mr. Doke R.B. (Head department)
2. Dr. Koinkar K.N.
3. Dr. Deshmukh S.R.
4. Mr. Jagdale S.M.
5. Mr. Katariya A.P.
6. Mr. Desai R.D
7. Mr. Dhangre S.S.
8. Mr. Dhalpe G.S

Following Non-Teaching members working in the Department.

1. Shri Lomte S.I.
2. Shri Bhosale D.B
3. Shri Sahashrabudhe K.P.

Department is Conducting Basic Course & reaserch Work for P.G. Student.

All Deculty members of the report of Chemistry has attended lots of National & international Seminars and Conferences. Faculty members have also published Various research papers in Various highly impact facture Journals.

In this academic Year Prof. Koinkar Kishor Nabaji Succesfully Completed Doctor of Philosoohy (Ph.D) in the Subject of Chemistry.

-Dr. Koinkar K.N.
Dept. of Chemistry

अज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञज्ञ

2017-2018

The Department was established in the Academic Year 1996 with the Undergraduate Courses. The Department runs three Years Course i.e.f.y.B.Sc. , S.Y.B.Sc. and T.Y.B.Sc in the Subject of Zoology with Various interdisciplinary Subject Such As Invertebrate Zoology, Vertebrate Zoology, Cell Biology, Genetics, Ecology, Physiology, Embryology, Erobation, Entomology and Pest Control. The Students run a Departmental Society Called Penguin. Which Co-ordinates Seminar Delivered by Noted Speakers, Organize interdepartment Competition and Many more Activities.

The Faculty Department is Fully qualified and dedicated to the Student activities, along with teaching. The Faculty of Department experience in their respective field of Specialization in zoology with research publication in Various National and International reviewed Journals. This Course Offers an Opportunity for a Comprehensive Study of animal biodiversity.

During Academic Year 2017-2018 the department gives best results 89.00%. The faculty of Department Conduct and Organize Various activities Such as Blood donation Camps soil testing Camp for Farmers, Health Checkup Camp for girls and women of Koda region, Biodiversity information Programmes. Our department Faculties work on drought Management with pani Foundation for Water Cup at Deolali (Panachi) Tal. Ashti. Facility gives Lectures on Various different environmental issues, in College. Faculty Member Provides Lecture Series in Competitive guidance cell of our College. Our department provide Counselling in the aquaculture Sericulture, Apiculture Vermiculture for enhancement at native

people.

Faculty of department have two university level minor Research Projects. Departmental faculty having numerous Publication in National and International Journals as Well as attended different National & international Conferences and Workshops.

अमोलक विशेषांक

Dept. of Botany

2017-2018

Botany dept. is department in College having very qualified staff. The department was established in 1996. The department is having well equipped laboratory with sophisticated instruments. Laboratory is updated as per syllabus. The Faculty of department is actively engaged in research activity and other Co-Curricular Activity with Constantly Strive for academic excellence and dissemination of Knowledge to Students. The Faculty has Attended & Presented many research papers in national and international Conferences. Faculty has published many research papers in national and internationals Journals.

The Department has Organised botanical tour for identification of Angiospermic Plants. Thus our department has planted different aromatic Plants in botanical garden. The Department Staff guides the farmers in surrounding area on different fungal diseases. Thus, we Prociding trichoderma to farmers to Control different fungal diseases. Our department Conducted plantation programme on 2nd July.

The Department has Organised one day national seminar on Role of micro organisms in agriculture and plant Science

for Sustainable developments dated on 16th february 2018.

The department has Commenced P.G. Course in Botany from the Academic Year 2017-2018

-Head Dept.of Botany
Asst. Prof. sayyad Innus

अमोलक अमोलक अमोलक अमोलक अमोलक अमोलक

PHYSICS (2017-18)

Introduction

The Department was started in July 1996 along with the science faculty to cater to the needs of science faculty students. Initially the Department was confined to a small area and with only 20 students at entry level. In course of time students strength is increased and examination results of the department are satisfactory, though the subject is taught at general level. The faculty is also very active in Administration, co-curricular and extension activities. Faculty create interest amongst the students about the subject.

Instruments and facilities

At present the Department has spacious and well equipped laboratory space. There are two Assistant Professors, one Lab. Assistant and one Lab. Attendant in the Department.

Faculty

Dr. J. M. Bhandari

Attended Conferences/Seminars

1) Attended the workshop on "how to manage money and be a smart investor" organized by Smt. S. K. Gandhi Arts, Amolak Science and P. H. Gandhi Commerce College Kada, Tal. Ashti, Dist. Beed on 8th August 2017.

- 2) Attended and presented research paper in the National Conference on "Recent trends and development in material science" on 16th December 2017 organized by Indraraj Arts, Commerce and Science College sillod.
- 3) Participated in state level workshop on "Innovative techniques of research in Science and Technology" organized by Department of Engineering science by Sanjivani College of Engineering Kopargaon on 6th January 2018.
- 4) Participated in state level workshop on "Intellectual property right - Indian perspective" on 14th February 2018, organized by Millia arts, Science and Management Science College Beed.

Dr. Y. B. Rasal

* Awarded Ph. D. in PHYSICS by Dr. B. A. M. U. Aurangabad.
* Worked as College Coordinator in Avishkar 2017 organized by

AVISHKAR CELL, Dr. B. A. M.U.

Aurangabad.

Attended Conferences/Seminars

- 1) Attended and presented research paper in the International Conference on Advanced Materials Development and Performance held from 11 to 15 July 2017, organized by Savitribai Phule Pune University, Pune.
- 2) Attended the Workshop on How to manage Money and be a smart Investor, organized by Smt. S. K. Gandhi Arts, Amolak Science and P. H. Gandhi Commerce College Kada, Tal. Ashti, Dist. Beed on 8th Aug. 2017.
- 3) Attended the Workshop organized by Smt.

<p>S. K. Gandhi Arts, Amolak science and P. H. Gandhi Commerce College Kada, Tal. Ashti, Dist. Beed on 23rd Sept. 2017.</p> <p>4) Participated in Interdisciplinary National Conference on Biospoinsered Materials in Science held between 19-20th January 2018 organized by New Arts, Commerce and Science College, Ahmednagar.</p> <p>5) Participated and Presented research paper in a State level Conference on Emerging Trends in Engineering Sciences held on 12-13th Feb 2018, organized by Zeal College of Engineering and Research.</p> <p>6) Participated in State level Seminar on Recent trends in Chemical Sciences on 8th February 2018 organized by Annasaheb Waghire Science, Arts and Commerce College, Otur, Tal. Junnar, Dist. Pune.</p> <p>7) Participated in State level Workshop on Intellectual Property Right: Indian Perspective on 14th February 2018 organized by Milliya Arts, Science and Management Science College, Beed.</p> <p>PUBLICATIONS</p> <p>Research Paper Published in International Impact Factor Journals</p> <p>[1] "Influence of bis-thiourea nickel nitrate on the structural, optical, electrical, thermal and mechanical behavior of a KDP single crystal for NLO applications", <u>Materials Research Express</u>, Vol. 4, Number 3, 036202, doi.org/10.1088/2053-1591/aa5a66.</p>	<p>[2] "Growth, structural, UV-visible, SHG, mechanical and dielectric studies of bis-thiourea zinc Chloride doped KDP crystal for NLO device applications", <u>Materials Research Innovations</u>, 2017, Vol. 21, No.1, pp. 45-49, doi.org/10.1080/14328917.2016.1173356.</p> <p>[3] "Bulk growth and analysis on luminescence, third order nonlinear optical, laser damage threshold, dielectric and thermal properties of KDP crystal doped with BTZC complex", <u>Material Research Innovations</u>, Published online on 19 May 2017, doi.org/10.1080/14328917.2017.1327199.</p> <p>[4] "Investigation on Thiourea Crystal Grown in Presence of Ammonium Acetate", <u>Indian Journal of Pure and Applied Physics (Accepted Manuscript)</u> 21 Aug. 2017</p> <p>[5] "The investigation of potassium tetra thiourea chloride on linear-nonlinear optical, electrical and mechanical properties of KDP crystal for NLO applications", <u>Ferroelectrics</u>, 520 : 1 , 59 - 74 , 10.1080/00150193.2017.1374806.</p>
--	--

Role of Microorganism in Agriculture and Plant Science for Sustainable Development

The Department of Botany, shir Amolak Jain Vidya Prasarak Mandal Kada's Smt.S.K.Gandhi Arts, Amolak Science and P.H. Gandhi Commerce College, Kada - 414202 Tq. Ashti Dist.Beed (M.S.) has hosted a National Seminar on "**Role of Microorganisms in Agriculture and Plant Science for Sustainable Development**" **on 16th February 2018.** This Seminar received an overwhelming response from all over the country with the submission of 33 full Papers and 7 abstracts, Out of these 4 were invited talks other were Selected for oral and poster presentation. The seminar has Covered Botany, Agriculture, Microbiology, Biotechnology and Biodiversity.

It's main objective to create awareness about the floristic studies and Biodiversity, Medical Plants utilization and cultivation, crop improvement technology, crop disease and their management and industrial microbes and development new economic process for farmer to provide a platform for forthcoming researchers and academicians for fruitful interaction.

On 16th February 2018, Inauguration Ceremony was held. The National Seminar was inaugurated by Hon. Chief Guest for this function was Prof.A.S. Dhabe, Head, Department of Botany, Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Auarangabad. Dr.S. S. Patale,

Principal, Smt. S.K.Gandhi Arts, Shri. Amolak Science and P.H. Gandhi Commerce College, Kada Presented the intruduction of the Seminar. Information about theme of the Confrance and inductry of the Seminar. Information about theme of the Introductory Speech was given by Dr.S.S.Patale, Convener of the National Seminar and Vote of thanks was offered by Shri.I.G.Sayyed,Head,Department of Botany and Organizing Secretory of National Seminar.

During these Scientific Deliberation, these were four technical Session. In Technical session one Key note address was delivered by, Proof. A.S.Dhabe, Head, Department of Botany, Dr.B.A.M. University, Aurangabad. He gave the idea about theme of the Seminar and focused on Macro organisms and Medicinal Plants and recent techonoligies foe use of microorgansims in Agriculture and medicinal values of microbs and plants for human welfare.

In technical Session II first lead lecture was delivered by Dr.Abhay Salve, Associate Professor, Govt.Institute of Science, Aurangabad on Topic "**Algea in Agriculture**" that Session was Chaired by Dr.A.S.Dhabe, Head, Department of Botany Dr.B.A.M. University, Aurangabad and The Session was Supported by Rapporteur Dr. Ambhore sir Dept. of Botany, Indraraj Collage SillodAurangabad.

Second lead was delivered by Dr.U.N.Bhale, Associate Professor, Dept. of Botany, Arts,Science and Commerce College , Naldurg Dist. Osmanabad on "**MYCORRHIZAL POTENTIAL AND IMPACT OF SEDIMENTARY SOILS FOR SOYBEAN PRODUCTIVITY**".The Session was Chaired by Dr.N.J. Kashid Head, Dept. of Botany, Vasant Mahavidyalays Kaij Dist. Beed The Session was Supported by

Dr.refiq Sheikh as a Co-chairman and Rapporyeur Dr.Jyoti Kshirsagar Dept. of Botany, P.V.P.College Patoda.

In technical Session III Poster presentation 10 Posters were Presented and this session chaired by Dr.Govind Dhulgande Associte Professor Dept. of Botany, S.P.College Pune and Supported by as a Co-chairman Dr.Salve U.S.,Dept. of Botany, Swa.Sawarkar Mahavidyalaya Beed.

The last technical Session IV was Conduted for Presentation and that was Chaired by Dr.Ghogare D.S.(M.S.S. College Ambad Dist. Jalna) and Dr. Ghadsing S.G., Asst.Professor, Dept. of Botany, Siddheshwar College, Majalgaon Dist. Beed.

Lastly the Valedictory Function was held and the Chairperson was Dr.S.S.Patale, Principal, Smt.S.K.Gandhi Arts, Shri.Amolak Science and P.H. Gandhi Commerce College, Kada. In This function the Chief Guest was Dr.Refiq Shaikh, BOS Member Dr.B.A.M. Univercity, Aurangabad and Prof. Dr.V.P.Mali, Principal, J.W. Girls College, Ulhasnagar, Present the Seminar. Lastly Mr.Anarse P.S., Offered Vote of Thanks to all.

Department of Zoology 2017-2018

The Dept. of Zoology was started in the academic year 1996 – 97 with U.G. course. Zoology is one of the biggest department consisting well qualified faculty who constantly strive for academic excellence and dissemination of knowledge to its student community. The department offers Zoology as core subject at U.G. level with various group combinations. The

students run a Departmental Students Society called **penguin** which co-ordinates seminar delivered by eminent speakers, organize interdepartmental competition etc. The dept. has dedicated, competent and fully qualified with experience in their respective field of specialization in Zoology, with research publications in various National and International papers in peer reviewed journals. This course offers an opportunity for a comprehensive study of Animal Biodiversity, Ecology, Physiology and Environmental Management, and Create Self-Employment in Sericulture, Aquaculture Ornamental Fish Culture, Apiculture, Sericulture, and Pest Management. Pest Managements Entrepreneurs (Dairy, Poultry), and various government services. Graduation students can opt for P.G. in Zoology Life Science, Biotechnology, Biochemistry, Toxicology, Molecular Biology, Microbiology, Pharmaceutical Science, Forestry and Wildlife can also be pursued

The Head of Department Dr.R.N Abdar is awarded with one of the best Prestigious Award for Outstanding Research and Academic Contribution in the field of Environmental Biology for his excellent work in environmental science from Zoological Society of India.

Faculty of the Department

Name of faculty	Designation	Qualification
Dr.Abdar R.N.Asst.	professor	M.Sc., B.Ed., M.Phil., Ph.
D.Dr. Jadhav S. S.	Asst. professor	M.Sc., M.Phil.,
Ph.D.Dr. Vaidya V. V.	Asst. professor	M.Sc.,B.Ed., Ph. D.

Mathematics Annual Report 2017-2018

It is very delightful to present the annual report of the academic year 2017-2018. The department of mathematics was established in the year 1996- 1997 with the vision of giving quality education. The main intention of this department is to provide the depth of knowledge needed for mathematics. Two faculty members of the department are as

1 Asst. prof. Aruna Kulkarni
M.Sc. M.Phil. Ph.D

2 Asst. prof. Dhanashree munot
M.Sc.N.E.T.

In this academic year 2017-18 students opted mathematics subject for B.SC. course as

First year B.Sc. - 85

Second year B.Sc.-. 46

Third year B.Sc. 45

Assistant Prof. Dr Aruna Kulkarni attended the National Conference at Ambajogai and international conference at Innani Mahavidyalaya Karanja Lad District Washim and presented research paper in both conferences.

Dr. A.M. Kulkarni also attended state level seminar at wagholi -Pune and National Service Scheme(N.S.S.) divisional Workshop at BAMU Aurangabad.

Assistant professor Dhanashree Munot attended the National Conference at Parner District Ahmednagar and National Conference at Ambajogai in which the research paper is presented. She also attended the refresher course during the period 1 November to 21 November 2017 at BAMU Aurangabad. The department of mathematics celebrated the national mathematics day on 22nd December. We encourage and send our students for different competitive examinations like Madhava maths competition, state level Ahmed Bin Abood Memorial Physics - Maths knowledge test.

The department of mathematics gives more emphasis on teaching learning and evaluation. Personal attention is paid to each student. Our department is trying its best to achieve the aim of giving quality education and a great success in various competitive examinations to our students.

Dr. A .M. Kulkarni
Head of Mathematics

असोलक असोलक असोलक असोलक असोलक

National Mathematics 2017-2018

National mathematics day is celebrated on 22nd December by the department of mathematics in this academic year 2017-2018. National mathematics day is the birth anniversary of Srinivasa Ramanujan. On the day we all Vice Principal Dr. J.M. Bhandari, Head department of chemistry Prof Doke R.B., Head Department of English Prof. Gavali N.T. , Head Department of Mathematics

Dr. A.M.Kulkarni, Asst. Prof. Dhanashree Munot and students of mathematics department paid homage by garlanding the image of Srinivasa Ramanujan.

On this day Assistant professor Dhanashree Munot showed a video on the topic 'Contribution of Ramanujan to the world of mathematics.' This video is prepared by Assistant professor Dhanashree Munot and uploaded on presentation tube. We can see this video online on the link

<http://presentation tube. com/ watch/?qv=Fji6fvaLqvi>.

we say that this is the first college in online teaching. Dr. Aruna Kulkarni gave a talk on magic square. In this talk Dr. Aruna Kulkarni showed how to prepare a magic square and magic number of Srinivasa Ramanujan which is based on the birth date of Ramanujan 22-12-1887.

A 22	B 12	C 18	D 87
D+1 88	C-1 17	B-3 09	A+3 25
B-2 10	A+2 24	D+2 89	C-2 16
C+1 19	D-1 86	A+1 23	B-1 11

A- Date of Birth

B- Month

C- Century

D- Year

In the same way we can prepare such magic square for each and every person, if we know the birth date and also we can find magic number of each person

These activities create interest of mathematics in students.

Departmental Report Computer Science

The Department is well equipped with Computer Laboratories having 40 Computer, for B.Sc.(Computer Science) & Department provides internet facility to students free of cost.

For the Completion of academic syllabi department arrange the Seminar. In addition to conventional method of teaching **Internet, LCD, Seminar, Group Discussion** etc. facilities are provided to student.

Department also encourage the student to take parts in extra - Co-curricular activates like software exhibition, poster presentation, NSS activities in College Campus.

The Department Staff member participated in Two days National level Workshop on "**Web Development using PHP**" organized by B.P.H.E. Society's Institute of management studies (Career development & Research) on 23rd to 24th February 2018. Faculty member also participated in A.D. Collage, Kada for Assessment of Computer Science paper.

-Asst. prof.Hase S.R.
Dept. of Com.Sci.

ग्रंथालय विभाग अहवाल

२०१७/२०१८

१. ग्रंथपाल - प्रा.डॉ.राजकुमार थोरवे

२. ग्रंथालय परीचर -

१. श्री.कदम बी.एस.

२. श्री.वाळके एन.ए.

३. श्री.पवार एस.टी.

३. ग्रंथालय कामकाजाचे दिवस - अहवाल वर्षात एकुन

२५३ दिवस ग्रंथालयाचे कामकाज

४. वाचन कक्ष सुविधा - सकाळी ८.३० ते ४.३० पर्यंत

ग्रंथसंपदा -

अ. क.	विवरण	अहवाल वर्षातील वाढ	मागील ग्रंथाची संख्या	एकुन ग्रंथसंख्या
1.	खरेदी व्हारे	73	10536	10609
2.	प्रबंध व लघु प्रबंध	-	05	05
3.	बदली आलेले ग्रंथ	-	-	-
4.	नियत कालीक बांधीव खंड	-	142	142
5.	देणगी ग्रंथ संपदा	-	-	-

सभासद संस्था

१. पदव्युत्तर विद्यार्थी - ४०

२. पदवी विद्यार्थी - ८६०

३. संशोधक - ०५

४. प्राध्यापक - ४२

५. शिक्षकेतर - २०

ग्रंथ देव घेव -

अहवाल वर्षात एकुन ४९८९ ग्रंथ संपदेची देवघेव ग्रंथालय विभागातुन करण्यात आली या मध्ये क्रमीक वाचन साहित्य व पदव्युत्तर विद्यार्थी वर्गासाठी संदर्भ ग्रंथाची देवघेव करण्यात आली.

उद्घोषन वर्ग -

अहवाल वर्षात अँगस्ट महिन्यामध्ये नवीन प्रवेशीत विद्यार्थी वर्गासाठी ग्रंथालय विभागातील वाचन साहित्य तेथील व्यवस्थापन ग्रंथ मागणी करण्याची पद्धती देवघेवीसाठी उपलब्ध असलेले वाचनसाहित्य नवीन वाचन साहित्याची भरणा किंती व स्पर्धापरीक्षा वाचन साहित्याची देवघेव पद्धती आदि बाबतची माहिती या उद्घोषन वगात देण्यात आली याला विद्यार्थी वर्गाचा प्रतिसाद चांगला मिळाला.

प्रदर्शन -

१. १२ ऑगस्ट २०१७ रोजी डॉ. शियाली रामामृत रंगनाथ अय्यर यांची जयंती साजरी करण्यात आली यावेळी नवीनच ग्रंथालयात ग्रंथसंपदेची पडलेली भर वाचन साहित्याच प्रदर्शन भरविण्यात आले.

२. १५ ऑक्टोबर २०१७ वाचन प्ररणा दिन साजरा करण्यात आला. यावेळी विद्यार्थी वर्गाकडून वर्तमान पत्रामधील अग्रलेखाचे सामूहिक वाचन घेण्यात आले.

संदर्भविभाग -

या विभागातील वाचनसाहित्यच.डल (उहशा.) , ईंरप । ऋषेसीरहि, चअ(कळपवळ) आदी वर्गातील विद्यार्थी वर्गात उपलब्ध करून देण्यात आले. संदर्भ साहित्याची देवघेव आवश्यक अशी करण्यात आली या वर्गाची विद्यापीठांच्या भौंश अललशीला चा उपलब्ध करून देण्यात आला होता.

कात्रनसेवा -

ग्रंथालय विभागात घेण्यात येणाऱ्या दैविकामधुन विषयवार कात्रने करण्यात आली यामध्ये

१. संस्था
  २. विद्यापीठ
  ३. जैनविचार
  ४. जलसंवर्धन
  ५. जलदत
  ६. अन्वार्थ
  ७. संपादकीय
  ८. करीअर यंत्र
- आदी विषयाची कात्रणे नियमीत करण्यात येतात व ती संशोधक वाचकास नियमित पुरविली जातात याचा लाभ विद्यार्थी वर्गाला मोठ्या प्रमाणात झाला आहे.

स्पर्धा परिक्षा-

महाविद्यालयाच्या वतीने स्पर्धा परिक्षा करीता अनेक नामांकित प्रकाशनाची वाचनसाहित्य खरेदी करण्यात आलेली असुन या विभागाचा वाचक वर्गाला चांगला प्रतिसाद मिळत आहे एकुण ३६८ ग्रंथ संपदा या विभागातुन ठेवण्यात आलेली असुन या विभागातील ग्रंथ संपदेची देवघेव केली जात नाही. ती या विभागातुन बसूनच वापरासाठी उपलब्ध केली आहेत.

अहवाल वर्षात ग्रंथालय विभागातील ग्रंथसंपदा-

मराठी - १२८१
हिंदी - १३८३
इंग्रजी - ६१९
वाणिज्य - ५८६
भौमिकशास्त्र - ३१२
रसायनशास्त्र - ६०३
जीवशास्त्र (प्राणीशास्त्र) - २८९
वनस्पतीशास्त्र - ३९६
संगणकशास्त्र - ११८
भुगोल - ४१९
शा.शिक्षण - २१३
ग्रंथालय व माहितीशास्त्र - ३३
राज्यशास्त्र - ८१५
लोकप्रशासन - ३१८
समाजशास्त्र - ६११
अर्थशास्त्र - ६६९
इतिहास - ८३४
स्पर्धापरिक्षा - ३६८
इतर - ५०९

प्रा.डॉ.थोरवे राजकुमार यांनी राष्ट्रीय स्तरावरील इशीं र्षीशरीलह डलळशपलश अुरीवी संत सावता माळी ग्रामीण महाविद्यालय, फुलवी येथील राष्ट्रीय

चर्चासत्रा देण्यात आला. त्यांची दोन पुस्तके प्रकाशित झालेली आहेत. अहवाल वर्षात चार राष्ट्रीय एक राज्यस्तरीय चर्चा पेपर वाचन केलेले आहे एके राज्यस्तरीय स्तरावर मिळून ढांगीलश शीर्ष म्हणुन होते.

राष्ट्रीय चर्चासत्र (पेपर वाचन)-

१. बापुरावजी घोलप महाविद्यालय, पुणे(सांगवी)
२. संत सावता माळी ग्रामीण महाविद्यालय,
३. कारुडे महाविद्यालय, जोधेगाव ता. शेवगाव या राज्यस्तरीय चर्चासभात साधन व्यक्ती म्हणुन कामकाज

ग्रंथपाल

गांधी महाविद्यालय कडा

अजीवन शिक्षण आणि विस्तार सेवा विभाग

श्री.अमालक जैन विद्या प्रसारक मंडळ, कडा संचलित श्रीमती शांताबाई कांतीलाल गांधी कला, अमोलक विज्ञान, पनालाल हिरालाल गांधी वाणिज्य महाविद्यालय, कडा, ता. आषी जि.बीड

प्रस्तावना - आजीवन शिक्षण आणि विस्तार सेवा विभागाव्दारे महाविद्यालय, आणि समाजस्तरावर विविध कार्यक्रम राबविले जातात. या कार्यक्रमाव्दारे समाजातील जाणिवा विकसीत व्हाव्यात, विद्यार्थ्यांचा व्यक्तीमत्वाचा विकास व्हावा, तसेच महाविद्यालय व विद्यार्थी सामाजिक बांधीलकी जपावी म्हणुन विस्तारसेवा विभागाने उपक्रम राबविले आहेत. सन २०११-१२ मध्ये हा विभाग महाविद्यालयामध्ये सुरु करण्यात आलेला आहे. आजपर्यंत सात वर्षांमध्ये या विभागाने उत्कृष्ट कार्ये केलेले आहेत, सन २०१४-१५ मधील उत्कृष्ट महाविद्यालय आणि उत्कृष्ट कार्यक्रम अधिकारी पुरस्कार पदान मा. कुलगुरु डॉ. वी.ए चोपडे

यांच्या हस्ते मिळविलेला आहे. या विभागात एकुन ५० विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला जातो, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. शिवराज पाताळे याच्या मार्गदर्शनखाली या विभागाचे कार्ये सुरु आहे.

अ) महाविद्यालय स्तरावरील उपक्रम-

१. दि.५ सप्टेंबर शिक्षक दिनानिमीत्त, प्रशिक्षण आणि संकल्पना या विषयावर प्रा.डॉ.श्रीकांत मगर यांनी मार्गदर्शन केले.

२. दि.७ सप्टेंबर रोजी आंतरराष्ट्रीय साक्षरता दिनाच्या निमित्ताने प्रा.डॉ.सुनिल पंढरे यांनी मार्गदर्शन केले.

३. दि. १६ नोव्हेंबर रोजी अंधश्रद्धा निर्मुलन आणि विज्ञान या विषयावर प्रा.डॉ.विष्णु गवळणे यांनी मार्गदर्शन केले.

४. दि.२० नोव्हेंबर रोजी कॉपी मुक्त व तणावमुक्त परीक्षेसाठी डॉ.ज.मो. भंडारी यांना मार्गदर्शन केले.

५. दि. २६ जानेवारी रोजी महाविद्यालयात ध्वजारोहन करण्यात आले, महाविद्यालय परिसराची स्वच्छता करण्यात आली. स्वच्छ भारत या विषयावर, प्रा.डॉ.विशाल वैद्य यांनी मार्गदर्शन केले.

६. दि.२७ जानेवारी रोजी महाविद्यालयमध्ये पंचायत या विषयावर प्रा.तुकाराम गोदंकर आणि प्रा. युनूस सख्यद यांनी मार्गदर्शन केले.

७. दि.०३ फेब्रुवारी रोजी महाविद्यालयामध्ये, शिक्षण विषयक कायदा या विषयावर प्रा.योगेश रसाळ, आणि डॉ. अनिल गर्जे यांनी मार्गदर्शन केले.

८. दि.२४ फेब्रुवारी रोजी मतदार जागृती आणि कर्तव्य या विषयावर प्रा. मिरा नाथ आणि प्रा. अरुणा कुलकर्णी यांनी मार्गदर्शन केले.

९. दि.२८ फेब्रुवारी रोजी नेट व सेट परिक्षेची तयारी या विषयावर प्रा.नवनाथ कराळे आणि प्रा.नरेंद्र गवळी यांनी मार्गदर्शन केले.

ब) समाज स्तरावरील उपक्रम- आजीवन शिक्षण आणि विस्तार विभागाच्या सहाय्याने खालील समाज

स्तरावरील उपक्रम यशस्वीपणे राबविले.

१. दि.८ सप्टेंबर रोजी मु.पो.वाकी या गावी जि.प. शाळेतील विद्यार्थ्यांना व पालकांना शिक्षणातील गळती या विषयावर डॉ. अशोक कोरडे यांनी मार्गदर्शन केले.

२. दि.२८ सप्टेंबर रोजी मु.पो.वाकी या गावामध्ये शेतकऱ्यांना मा.काका शिंदे प्रगतशिल शेतकरी यांनी मार्गदर्शन केले.

३. दि.२० जानेवारी रोजी मु.पो. शेरी या गावात महिला बचत गटाचे महत्व या विषयावर डॉ.अशोक कोरडे यांनी मार्गदर्शन केले.

४. दि.१४ जानेवारी / फेब्रुवारी श्री अ.जैन वि.प्र. मंडळ, कडा, रसीकलाल धारीवाल डी.फार्मसी कॉलेजमध्ये रक्तदान शिबीर घेण्यात आले. या शिबीरात डॉ.अशोक कोरडे यांनी रक्तदान केले. त्यांच्या समवेत या विभागातील ३० विद्यार्थ्यांनी रक्तदान केले.

५. दि.२० फेब्रुवारी रोजी स्नेहालय, अहमदनगर येथे सहभाग २० विद्यार्थी (संवाद कार्यशाळा)

ब) विद्यार्थी समुपदेशन व व्यवसाय-

दि.२३ आणि २४ डिसेंबर २०१७ रोजी विद्यार्थी समुपदेशन व व्यवसाय मार्गदर्शन शिबीराचे आयोजन करण्यात आले. या शिबीराचे उद्घाटन डॉ. आनंदजी वाघ- प्रकल्प अधिकारी - अजीवन शिक्षण विभाग, डॉ. बाबासाहेब अंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांच्या हस्ते करण्यात आले, संस्थेचे उपाध्यक्ष मा.पोपटकाका भंडारी यांनी कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थान भुषविले, यावेळी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.शिवराज पाताळे, उपप्राचार्य डॉ.ज.मो. भंडारी उपस्थित होते. प्रास्ताविक डॉ.अशोक कोरडे(समन्वयक आजीवन शिक्षण विभाग) यांनी केले. आभार डॉ. अनिल गर्जे यांनी मानले.

*प्रथम सत्र-

१.डॉ.संजय शिंदे आणि डॉ.राजकुमार थोरवे यांनी व्यसनमुक्ती आणि व्यक्तीमत्व विकास या विषयावर विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले.

*दसरे सत्र-

१.प्रा.नवनाथ कराडे आणि डॉ.अमोल कल्याणकर यांनी अंधश्रद्धा निर्मलन या विषयावर मार्गदर्शन केले.

*तिसरे सब-

१. डॉ.विशाल वैद्य आणि डॉ.अरुणा कुलकर्णी यांनी स्पृधी परीक्षा मार्गदर्शन या विषयावर मार्गदर्शन केले.

२. प्रा.मिरानाथ आणि प्रा.धनश्री मुनोत यांनी मेहंदी स्पर्धा, पाककला आणि रांगोळी स्पर्धाचे यशस्वी नियोजन केले. यामध्ये ३० विद्यार्थींनी सहभाग घेतला.

३. डॉ.उद्धव चव्हाण आणि प्रा.पांडुरंग अनारसे यांनी पत्रकरीता, स्वयंरोजगार आणि उद्योजकता या विषयावर मार्गदर्शन केले.

समारोप-

या समुपदेशन मार्गदर्शन, शिवीराच्या समारोप कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. शिवराज पातळे यांनी भुषविले प्रमुख मार्गदर्शक मा. दशरथजी शिंदे प्रसिद्ध ग्रामीण कवी, अहमदनगर उपस्थित होते. कवींनी विनोदी कविता, शेतकरी गीत, व समाजप्रबोधन या विषयावर खास शैलीत समुपदेशन केले. यावेळी प्रमुख पाहुणे प्रा.डॉ. सुनिल पठारे आणि प्रा.डॉ. आनिल गर्जे उपस्थित होते. कार्यक्रम यशस्वीतेसाठी या विभागाचे समन्वयक डॉ. अशोक कोरडे तसेच नियोजन समिती सदस्य यांनी परिश्रम घेतले.

-प्रा.डॉ.अशोक कोरडे

समन्वयक आजिवन शिक्षण आणि विस्तार विभाग, गांधी महाविद्यालय कडा. ता.आष्टी. जि.बीड

NIRF National Institution Ranking Framework

In the Year 2017-18, Shri Amolak Jain Vidya Prasarak Mandali Gandhi Collage has Participated in a Program NIRF designed day Ministry of Human Resource Development.

To enhance the quality of higher education & to have transparency in education system ranking has been given on following parameters.

1. Teching, Learning & Resource
  2. Research Productivity & Impact
  3. Granding Outcome
  4. Outreach & Inclusivity
  5. Perception

Collage has assessed it self on the basis of quality spectrum provided day National Institutional Ranking Ezamenoze Through ranking in the year 2017-18 Gandhi Collage definitely enhance its ability & hopefully find a good place in ranking in the Coming Years.

-Asst.Proof. Ashishkumar Katariya
(Nodal Officer for NIRF)

ଶବ୍ଦରେ କିମ୍ବା ଶବ୍ଦରେ କିମ୍ବା ଶବ୍ଦରେ କିମ୍ବା ଶବ୍ଦରେ

कमवा आणि शिका योजना (२०१७-२०१८)

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद विद्यार्थी कल्याण विभाग मार्फत कै.आ. वसंतराव काळे स्वाभिमान शिक्षण (कमवा आणि शिका) ही योजना राबवली जाते. सन २०१७-१८ या शैक्षणिक वर्षासाठी ही योजना राबवण्यास महाविद्यालयाला परवानगी मिळाली. या योजनेत सर्व शाखेमधील गरीब, होतकरु, व हुशार अशा ०५ विद्यार्थीची निवड करण्यात आली. यामध्ये ०२ मुले व ०३ मुली तसेच ०२ विद्यार्थी हे खुल्या प्रवर्गातुन व ०३ विद्यार्थी हे इतर प्रवर्गातुन निवडण्यात आले या विद्यार्थ्यांकडुन प्रत्येक दिवशी दोन तास महाविद्यालयामध्येच कार्यालय, ग्रंथालय, गार्डन व प्रयोगशाळा यामध्ये काम करून घेतले साधारण २०००/- रु.मानधन सहभागी विद्यार्थ्यांना देण्यात आले. सहभागी विद्यार्थ्यांचे मानधन त्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात येते.(शासकिय नियमानुसार महिला व राखीव प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला जातो.)

-प्रा. आशिष कटारिया

(समन्वयक / कमवा व शिका योजना)

ਵਾਰ්਷ਿਕ ਸ਼੍ਨੇਹ ਸਮੇਲਨ ਅਹੁਗਾਲ

(૨૦૧૬-૨૦૧૮)

गांधी महाविद्यालय व अमोलक परिवार यांच्या संयुक्त विद्यमाने वार्षिक स्नेहसंमेलनाचे गांधी महाविद्यालयामध्ये आयोजन करण्यात आले होते. या कार्यक्रमासाठी संस्थेचे अध्यक्ष गोकुळदासजी मेहेर, कार्याध्यक्ष योगेशकुमार भंडारी, कोषाध्यक्ष - अनिलकुमार झाडमुथ्था, गांधी कॉलेजचे समन्वयक डॉ.उमेशजी गांधी, कोठारी महाविद्यालयाचे समन्वयक - महेंद्रकुमार पटवा, प्रदानमंत्री - हेमंतकुमार पोखरणा, संचालक- संजयजी मेहेर आदि उपस्थित

होते.

वार्षिक स्नेहसंमेलना निमित्त गांधी महाविद्यालयाने विविध स्पर्धेचे आयोजन केले होते. मुलांसाठी व मुलींसाठी अशा वेगवेगळ्या स्पर्धा ठेवण्यात आल्या होत्या. मुलांसाठी विविध क्रिडास्पर्धा, मुलींसाठी रांगोळी, मेहंदी, पाककला इ. या करिता डॉक्टर पंढरे सर, जमीर सर, मेहेर सर तसेच मुनोत मँडम, कुलकर्णी मँडम, नाथ मँडम यांनी कार्यक्रमाचे काम पाहिले.

विद्यार्थ्यांच्या कला-गुणांना व सुप्त गुणांना
वाव मिळण्यासाठी विविध गुणदर्शनाचे आयोजन
करण्यात आले या विद्यार्थ्यांचा सर्वात आवडीचा
कार्यक्रम म्हटल तर तो शेला-पागेटे हा कार्यक्रम
दि. ७/२/२०१८ रोजी घेण्यात आला. यात
सुरवातीला ज्या विद्यार्थ्यांच्या नावाचा फिश पॉड
निघेल त्यांनी समोर येऊन प्राचार्यांच्या हस्ते चॉकलेट
देण्यात आले. २-३ तास हा कार्यक्रम आनंदी आणि
उत्साही वातावरणात पार पडला. या मध्ये फिश पॉड
वाचण्याचे काम प्रा. अनारसे पी.एस., बोंबे मॅडम,
प्रा. विधाते एन.एन., डॉ. अनिल गर्जे यांनी केले.

दुसऱ्या दिवशी दि.८/२/२०१८ रोजी
महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी सांस्कृतिक
कार्यक्रमामध्ये मोठ्या प्रमाणात सहभाग घेतला होता.
यामध्ये नाटीका, पथनाट्य, भारुड आदी कार्यक्रम
घेण्यात आले होते. यात शेख यासीन, कु.नेत्रा दळवी,
कु.सोनाली राऊत, शरद झांजे, अमोल सापते या
विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.

समारोप व बक्षिस वितरण :- वार्षिक स्नेहसंमेलन समारोहाचे अध्यक्ष प्रा.डॉ.पाताळे एस.एस., उपप्राचार्य डॉ.ज.मो.भंडारी, संमेलन अध्यक्ष प्रा.अनारसे पी.एस. व महाविद्यालयातील सर्व कर्मचारी उपस्थित होते या वेळी यशस्वी विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र व बक्षिसाचे वितरण करण्यात आले नंतर सर्व विद्यार्थी व कर्मचारी यांना अल्पोउपहार देण्यात आला व कार्यक्रमाची सांगता झाली.

Shri Amolak Jain Vidya Prasarak Mandal's

**SMT. S.K. GANDHI ART'S, SHRI AMOLAK SCIENCE AND P.H. GANDHI
COMMERCE COLLEGE, KADA, TAL. ASHTI, DIST. BEED**

◆ ACADEMIC STAFF ◆

DEPARTMENT	NAME	QUALIFICATION	CONTACT
Principal	Dr. N. S. Rathi	M.Sc.B.Ed., Ph.D.	9422242352
Voice Principal	Dr. J. M. Bhandari	M.Sc.B.Ed.M.Phil, Ph.D.	9421339851
Marathi	Asst. Prof. Dr. Garje A. L. Asst. Prof. Smt. Bombe S. D. Asst. Prof. Harkar D. B.	M.A. M.Phil, Ph.D. M.A. M.Phil M.A. M.Phil	9421340915 9420798137 8805570014
Hindi	Asst. Prof. Dr. Gavhane V. B. Asst. Prof. Dr. Chaudhari K. B.	M.A. M.Phil, Ph.D. M.A. Ph.D.	9423756444 9421531191
English	Asst. Prof. Gawali N. T. Asst. Prof. Karale N. G. Asst. Prof. Dr. Kalyankar A. S.	M.A. M.Phil M.A. M.Phil M.A.M.Phil, Ph.D.	9421340915 9420798137 8805570014
Economics	Asst. Prof. Dr. Korade A. M. Asst. Prof. Dr. Shelke A. D.	M.A. M.Phil, Ph.D. M.A. Ph.D.	9423756368 9403103287
Geography	Asst. Prof. Dr. Chavan U. E. Asst. Prof. Dr. Shinde S. M.	M.A. M.Phil, Ph.D. M.Sc., B.Ed., M.Phil, Ph.D.	9423168002 9405273177
History	Asst. Prof. Vidhate N. N. Asst. Prof. Dr. Joshi R. L.	M.A. B.Ed. M.Sc., B.Ed., M.Phil, Ph.D.	9423750824 9421959789
Sport	Asst. Prof. Dr. Pandhare S.M.	M.Sc., B.Ed., M.Phil, Ph.D.	9423172707
Physical Education	Asst. Prof. Dr. Sayyad J. S. Asst. Prof. Dr. Meher P. R.	M.P. B.Ed. Ph.D. M.P.Ed., M.Phil, Ph.D.	9423467728 9881170969
Library	Asst. Prof. Dr. Thorve R. H.	M.Lib., M.Phil, Ph.D.	9421664356
Sociology	Asst. Prof. Bhosale S. E.	M.A. SET	9422487132
Public Administration	Asst. Prof. Magar S. R.	M.A. NET, Ph.D.	7588875577
Political Science	Asst. Prof. Gondkar T. D. Asst. Prof. Dr. Talekar C. K.	M.A.M.Phil M.A.M.Phil, Ph.D.	9420022011 9423020337

SCIENCE FACULTY

Chemistry	Asst. Prof. Dr. Koinkar K. N. Asst. Prof. Dr. Deshmukh S. R. Asst. Prof. Jagdale S. M. Asst. Prof. Katariya A. P. Asst. Prof. Desai R. D. Asst. Prof. Dhage S. S. Asst. Prof. Dhalpe G. S. Asst. Prof. Powal K. C.	M.Sc., M.Phil., Ph.D. M.Sc., Ph.D. M.Sc., M.Phil M.Sc. NET M.Sc. SET M.Sc., B.Ed. M.Sc. NET, SET M.Sc.	9673373399 9423791564 9421587137 9673292233 9890335615 9111757577 9767870247 8805249805
Physics	Prof. Dr. J. M. Bhandari Asst. Prof. Dr. Y. B. Rasal	M.Sc.B.Ed., M.Phil, Ph.D. M.A.M.Phil, Ph.D.	9421339851 9421530855

♦ ACADEMIC STAFF ♦

DEPARTMENT	NAME	QUALIFICATION	CONTACT
Zoology	Asst. Prof. Dr. R. N. Rastogi	M.Sc. M.Phil, Ph.D.	8805212691
	Asst. Prof. Dr. S. S. Jadhav	M.Sc. M.Phil, Ph.D.	9421365983
	Asst. Prof. Dr. V. V. Wadgaonkar	M.Sc. B.Ed., Ph.D.	8275274160
Botany	Asst. Prof. I. G. Seyyad	M.Sc. M.Phil	9423754874
	Asst. Prof. P. S. Anarse	M.Sc. M.Phil, Ph.D.	9420786923
	Asst. Prof. Dr. S. S. Patale	M.Sc. Ph.D.	9823937501
	Asst. Prof. Dr. P. P. Jadhavar	M.Sc. Ph.D.	9579434869
	Asst. Prof. Waghalé A. A.	M.Sc.	9096732289
Mathematics	Asst. Prof. Dr. Smt. Kulkarni A. M. Asst. Prof. Miss Munot D. A.	M.Sc. M.Phil, Ph.D. M.Sc. NET	9421339812 9673392233
Computer Science	Asst. Prof. S. R. Hase	M.Sc. SET	9762830423

COMMERCE FACULTY

Commerce	Asst. Prof. Dr. Markande M. R. Asst. Prof. Shinde G. B. Asst. Prof. Smt. Nath M. N.	M.Com.B.Ed., M.Phil, Ph.D. M.Com.B.Ed., M.Phil M.Com.M.Phil,	9421516301 9850067264 8407928118
----------	---	--	--

BCA FACULTY

BCA	Asst. Prof. S. A. Gandhi Asst. Prof. Bondarade S. S. Asst. Prof. Ku. Bora B. J. Asst. Prof. Waghule V. T.	M.Com. NET M.Sc. Comp. M.Com. M.Sc. Comp.	7588291522 9890126778 9561047467 7387783855
-----	--	--	--

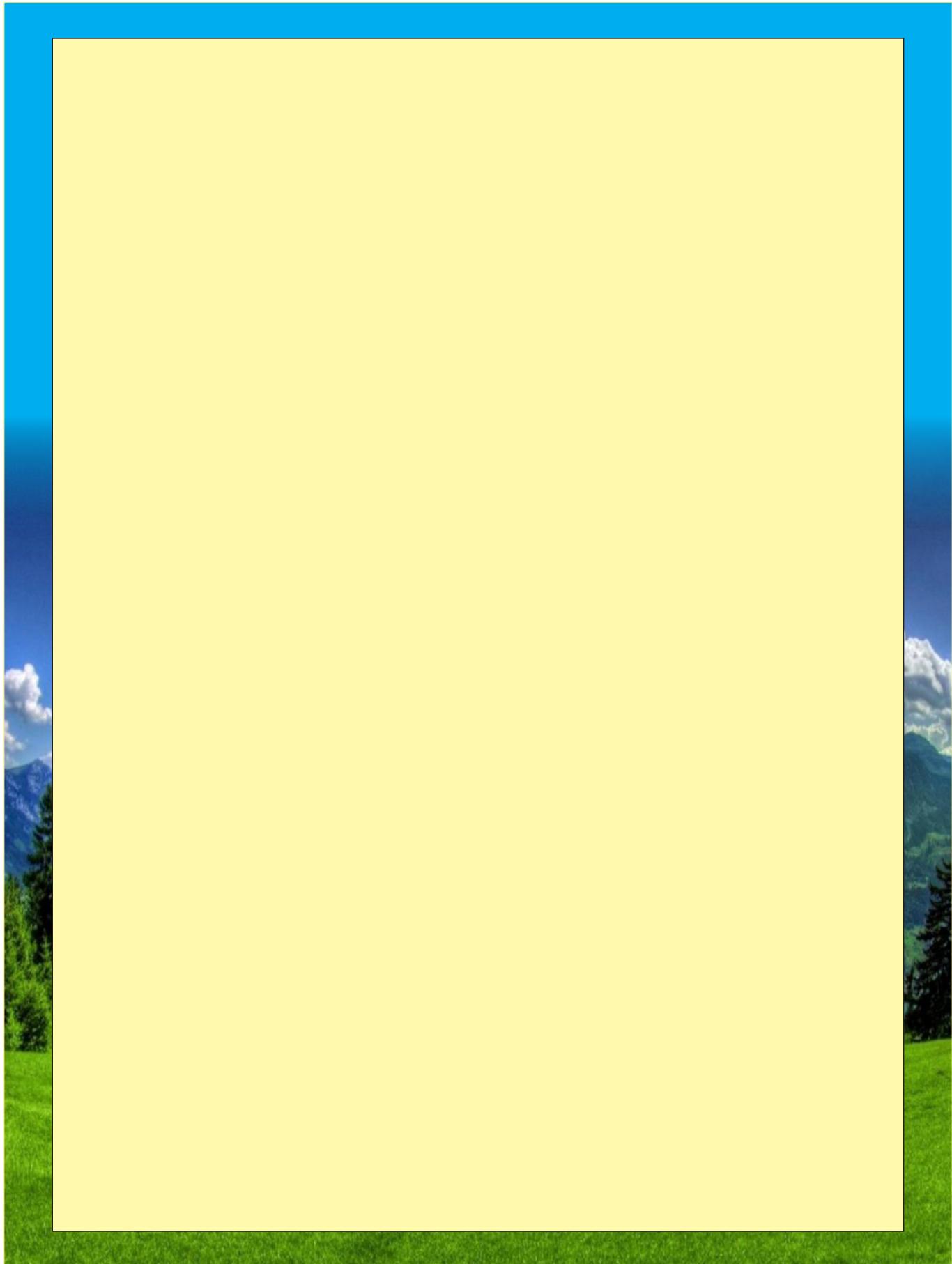
♦ NON TEACHING STAFF ♦

Name	Designation	Contact	Name	Designation	Contact
Mr. Palve V. G.	Office Suptd.	9422930256	Smt. Takale A. M.	Lab Attendents	9423156762
Mr. Nangare R. R.	Head Clerk	9423181016	Mr. Godse S. G.	Lab Attendents	9730204642
Mr. Tarte V. S.	Sr. Clerk	9421339849	Mr. Bhosale D. B.	Lab Attendents	9422483443
Mr. Shinde R. B.	Jr. Clerk	8390749002	Mr. Gondkar B. D.	Lab Attendents	9403040533
Mr. Lande K. A.	Jr. Clerk	7020080892	Mr. Petkar S. T.	Lab Attendents	9421339852
Mr. Lomate S. I.	Lab Assistant	9422930271	Mr. Lunawat H. M.	Lab Attendents	9420395499
Mr. Gawade N. P.	Lab Assistant	9421339831	Mr. Pawar S. T.	Lab Attendents	9422834482
Mr. Walke N. A.	Lib Attendants	9421273831	Mr. Khade A. M.	Peon	9423244881
Mr. Sahshrabuddhe K.P.	Lab Attendants	9421339850	Mr. Belekar M. A.	Peon	9421339819
Mr. Kadam B. S.	Lib Attendants	9422930075	Mr. Chordiya S. P.	Peon	9420786520

विद्यापीठ गीत

गीत आमुचे आकाशाचे, गीत आमुचे सागाळाचे
 ह्यतिहासाचे जनामनाचे, गीत आमचे जागाळाचे
 अभंगाचे औरीचीही
 मायबोलीचे माहेस
 वान्यातही मसाठीचे
 दिले लचव्यव घरोघव
 संत-महंताचे विशागी गीत आमुचे वादळाचे
 तंत्रु तंत्रु संघषिचा
 ऐरणीत निमलेला
 नक्कीतच पक्की पक्की
 विजयाचा विणलेला
 उद्याचे सोनपहाटेचे गीत आमुचे उजेडाचे
 प्रझेचा सुर्य नवा
 शब्द उजळून गेला
 समतेला सागाळाचा
 अर्थ ढाळून गेला
 विशाट विशाल संस्कृतीचे गीत आमुचे जीवनाचे

- फ. मु. शिंदे

समाजस्थानकों के विचार

जितना बड़ा संघर्ष होगा

जीत उतनीहीं शानदार होगी ।

विवेकानन्द

कर्तव्यनिष्ठ पुरुष कभी निराश नहीं होता
अंतः जब तक जीवीत रहे और
कर्तव्य करते रहें तो इसमें पुरा आनंदा
मिलेगा ।

-सरदार वल्लभभाई पटेल

आप आज जो करते हैं उस पर
भविष्य निर्भर करता है ।

- महात्मा गांधी

एकता के बिना, जन शक्ती नहीं है ।
जब तक उसे ठीक तरह से सामंजस्य
में ना लाया जाये । और एक जुट ना
किया जाए और तब यह अध्यात्मिक
शक्ती बन जाती है ।

- सरदार वल्लभभाई पटेल

हर कलाकार अपनी कला में निपून
होता है ।

- रात्फ वाल्डो इमर्सन

हर चीज के खो जाने पर रोने से
बेहतर है कि समजा जाए । जो होता
है अच्छे के लिए होता है ।

- डॉ.सोस

कभी किसी को मित्र बनाकर उसे धोका
नहीं देना चाहिए ।

- अब्राहम लिंकन

जीवन की सुंदरता को देखो और उसे
जिने का प्रयास करों ।

- अनकोन

जिदंगी की परेशानियों को संगीत सुनकर
कुछ देर के लिए सुलाया जा सकता है ।

- अल्बर्ट

आपकी खुशी आपकी सोच पर निर्भर
करती है ।

- अनकोन

हमारा जीवन, हमारी सोच के अनुरूप
ही चलता है ।

- अनकोन

परेशानियों का सामना करने के बाद ही
व्यक्ति को अपने साहस का आभास होता है

- रॉय टी बेनेट